

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA SKOT - HOVĚZÍ MASO

PROSINEC
2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad
Evropská komise
Eurostat
Generální ředitelství cel – MF ČR
Ministerstvo zemědělství ČR
Státní veterinární správa České republiky
Státní zemědělský intervenční fond
Úřední věstník EU
USDA – FAS
ÚZEI

Odbor živočišných komodit MZe

Autoři:

Ing. Markéta Roubalová, CSc., MZe (marketa.roubalova@mze.cz)

Ing. Jan Vodička, MZe (jan.vodicka@mze.cz)

Ředitel odboru živočišných komodit MZe:

Ing. Jiří Hojer

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná situační a výhledová zpráva navazuje na zprávu Skot – hovězí maso, která byla vydána v prosinci 2013.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-171-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
SKOT
– HOVĚZÍ MASO

PROSINEC
2014

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	4
Zásahy státu	5
Vývoj na trhu hovězího masa v ČR	34
Bilance užití a spotřeby hovězího masa	37
Cenový vývoj	38
Zpracovatelský průmysl	42
Zahraniční obchod	45
Zahraniční trhy	50

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Metodika vykazování statistických dat se mezi ČSÚ a MZe - SZIF liší. Proto jsou některá zveřejněná data odlišná.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na pracovištích Krajských agentur pro zemědělství a venkov MZe ČR, na okresních pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství ČR.

Situační a výhledové zprávy jsou také k dispozici na síti Internet, na adrese: <http://www.eagri.cz>

ÚVOD

Předkládaná situační a výhledová zpráva (dále jen SVZ) monitoruje a hodnotí vývoj chovu skotu a situaci na trhu skotu a hovězího masa v České republice v roce 2013 s odhadem na celý rok 2014. Cílem zprávy je také informovat o opatřeních a základních pravidlech trhu v rámci Evropské unie v komoditách skot a hovězí maso.

Toto vydání navazuje na situační a výhledové zprávy „Skot – hovězí maso“ vypracované v předcházejících obdobích. Poslední situační a výhledová zpráva pro tyto komodity byla vydána v prosinci roku 2013.

Situační a výhledová zpráva Skot – hovězí maso je k dispozici také v elektronické formě na internetové síti na adrese **www.eagri.cz**.

SOUHRN

K 1. dubnu roku 2014 bylo dle údajů ČSÚ v České republice chováno 1 373 560 kusů skotu, což ve vztahu k předchozímu roku představuje navýšení o 20 738 kusů (+ 1,5 %). V roce 2014 tedy došlo po loňské stagnaci početních stavů skotu k jejich mírnému navýšení. V pohledu několika posledních let se v roce 2011 při počtu 1 343 686 kusů jednalo o nejnižší počet kusů skotu v České republice od roku 1990, kdy byly stavy skotu nejvyšší tj. k 1. 1. 1990 bylo v České republice chováno 3 506 222 kusů skotu.

V roce 2014 bylo v České republice poraženo celkem 221 214 kusů skotu, jedná se o meziroční pokles o 6 339 kusů (- 2,8 %). Z tohoto celkového množství v rámci jednotlivých sledovaných kategorií bylo 98 641 kusů jatečných krav (44,5 %), 92 261 kusů jatečných býků a volů (41,7 %), 21 480 kusů jatečných jalovic (9,7 %) a 9 012 kusů jatečných telat a mladého skotu (4,1 %). K největšímu objemovému poklesu došlo v kategorii jatečných krav o 7 626 kusů (7,2 %). Pokles porážek krav souvisí s navýšením jejich početních stavů, které úzce souvisí nejen s tradičním navyšováním početních stavů krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka, ale v roce 2014 i s navýšením početních stavů dojených krav, což bylo způsobeno poměrně rentabilní cenou zemědělských výrobců syrového kravského mléka.

V roce 2014 se předpokládá mírný pokles výroby hovězího masa na úrovni 162 tis. t živé hmotnosti. Domácí spotřeba, která vlivem růstu spotřebitelských cen hovězího masa po tříleté stagnaci v letech 2008 až 2010 v předchozích 3 letech 2011 až 2013 značně klesala, se odhaduje již jen ve velmi mírném poklesu na 114,7 tis. t. Soběstačnost v komoditě hovězí maso se díky tomu, a také předpokládaným stagnujícím vývozům, odhaduje na úrovni cca 141,7 %.

V posledních 3 letech lze ve všech hlavních kategoriích jatečného skotu sledovat poměrně stabilní průběh vývoje CZV po jejich významnějším navýšení v roce 2012. Toto se projevovalo v kategoriích jatečných býků, jatečných krav a jatečných jalovic. Pouze u kategorie jatečných telat CZV od roku 2012, kdy došlo k její kulminaci, postupně výrazněji klesá. CZV jatečných býků se v polovině roku 2014 pohybovala na úrovni cca 46 Kč za 1 kg živé hmotnosti, jatečných krav cca 30 Kč, jatečných jalovic cca 36 Kč a jatečných telat cca 50 Kč za 1 kg živé hmotnosti.

Spotřeba hovězího masa včetně telecího se v České republice po předchozí několikaleté stagnaci okolo 9 kg na obyvatele./rok dostala se v roce 2012 na úroveň 8,1 kg, což z celkové spotřeby masa 77,4 kg na osobu a rok činí pouze 10,5 %. Přitom před cca 30 lety tento podíl činil cca 33 %. Tento trend byl postupně způsoben jednak cenovými poměry mezi jednotlivými druhy masa, tak zejména i změnou dietetických a stravovacích návyků a zejména životního stylu, kdy se nyní dává přednost přípravě rychlých teplých jídel z drůbežního či vepřového masa.

Zahraniční obchod s živým skotem vykazuje v posledních cca 10 letech s mírnými výkyvy stálý vzestup jak v objemu, tak i ve finančním vyjádření. Růst objemu byl zaznamenán v posledním uzavřeném roce 2013, kdy obchod dosáhl salda + 3,8 mld. Kč. Toto činilo v roce 2012 taktéž + 3,8 mld. Kč a v roce 2011 + 2,6 mld. Kč. V roce 2014 zahraniční obchod s živým skotem vykazuje stejnou tendenci.

V zahraničním obchodě s čerstvým, chlazeným a mraženým masem je však dlouhodobě stále dosahováno záporné obchodní bilance. V roce 2013 bylo zaznamenáno v rámci skupiny čerstvého a chlazeného masa záporné finanční saldo ve výši -1,4 mld. Kč a ve skupině mraženého hovězího masa na úrovni -0,2 mld. Kč.

V roce 2013 došlo podle předběžných údajů USDA-FAS již druhým rokem po sobě k meziročnímu zvýšení světové produkce hovězího masa včetně telecího. Celkový objem výroby tak převýšil 58 mil. t, což bylo téměř shodné množství jako v roce 2004. V rámci jednotlivých regionů a zemí však byl vývoj rozdílný. Hlavní podíl na růstu výroby měly téměř všechny producenty významné země, vyjma USA, EU 28 a Mexika.

Podle údajů Evropské komise byl rok 2013 v EU v odvětví chovu skotu charakterizován stabilizací stavů, mírným omezením produkce hovězího a telecího masa. V důsledku trvajících vysokých cen došlo v mnoha evropských regionech ke snížení poptávky a k poklesu spotřeby.

ZÁSAHY STÁTU

Do zásahů státu u komodit skot a hovězí maso jsou zahrnuty:

- Změny v Intrastatu, přehled cel a dovozních celních kvót v roce 2014
- Dotační politika
- Legislativa ČR týkající se chovu skotu
- Opatření Státní veterinární správy České republiky
- Subvencované vývozy v roce 2014

Změny v Intrastatu

Od 1.1. 2009 je opět povinné pro lepší logickou kontrolu uvádět údaje o vlastní hmotnosti počet kusů živých zvířat.

V zemích EU jsou pro komoditu skot a hovězí maso používány celní sazby:

- a) **valorické** vyjádřené v procentech z hodnoty zboží (například 15,4 % z celní hodnoty zboží)
- b) **specifické** nevycházejí z hodnoty zboží, ale z jeho množství (například 41,2 Euro/100 kg net tzn. čisté hmotnosti)
- c) **kombinované, které je kombinací valorické a specifické celní sazby** (například údaj „12,8 +304,1 Euro/100 kg net“ znamená, že výsledek celkové celní sazby je součet dvou výpočtů, valorický: 12,8 % z celní hodnoty zboží a specifický: 304,1 Euro x 100 kg net)

Výběr z přehledu dovozních celních sazeb v EU platných pro rok 2014

KN – kód	Název zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
0102 00 00	Živý skot		
0102 21	Plemenná čistokrevná zvířata:	p/st	bez
0102 21 10	Jalovice		
0102 21 30	Krávy	P/st	bez
0102 21 90	Ostatní	p/st	bez
0102 29 00	Ostatní		
0102 29 10	Ostatní o hmotnosti do 80 kg	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 21	K porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 29	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 41	Živý skot o hmotnosti od 160 – 300 kg, k porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 48	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 49	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 49	o hmotnosti převyšující 300 kg		
0102 29 49	Jalovice (samice skotu, které se nikdy neotělily)	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 51	K porážce		
0102 29 59	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 61	Krávy k porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net

KN – kód	Název zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
0102 90 69	Ostatní		
0102 90 69	Jalovice různého druhu	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 69	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 91	K porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 99	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 31 00	Buvoli Plemenná čistokrevná zvířata	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 39	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 39 10	Domácí druhy		
0102 90	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 90 20	Plemenná čistokrevná zvířata	p/st	0
0201 10 00	Hovězí maso čerstvé nebo chlazené, v celku nebo půlené		
0201 10 00	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 10 00	Ostatní	-	12,8+176,8€/100 kg/net
0201 20 20	Hovězí a telecí maso vysoké kvality, ostatní nevykostěné	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 20	Ostatní kompenzované čtvrti o hmotnosti od 90 kg do 150 kg	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 20	Ostatní	-	12,8+176,8€/100 kg/net
0201 20 30	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 30	Ostatní, oddělené př. čtvrti od 45 kg do 75 kg	-	12,8+141,4€/100kg/net
0201 20 30	Ostatní	-	12,8+141,4€/100 kg/net
0201 20 50	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/ne Q
0201 20 50	Ostatní, oddělené zad. čtvrti od 45 kg do 75 kg	-	12,8+212,2€/100 kg/net
0201 20 50	Ostatní	-	12,8+212,2€/100 kg/net
0201 20 90	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 90	Ostatní	-	12,8+265,2€/100 kg/net Q
0201 30 00	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 30 00	Ostatní	-	12,8+303,4€/100 kg/net Q
0202 10 00	Hovězí maso zmrazené v celku a půlené. Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 10 00	Ostatní	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q

KN – kód	Název zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
0202 20 10	Hovězí a telecí maso vysoké kvality nevykostěné	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 30	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 50	Hovězí a telecí maso vysoké kvality, oddělené nebo neoddělené zadní čtvrtě	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 20 50	Ostatní	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 20 90	Ostatní hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 90	Zmrazené maso ostatní	-	12,8+265,3€/100 kg/net Q
0202 30 10	Hovězí a telecí maso vysoké kvality, vykostěné	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 30 10	Ostatní	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 30 50	Přední čtvrti s částí boku nebo bez něj, hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 30 50	Ostatní	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 30 90	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q

Pramen: Český integrovaný tarif 2013

Poznámka: Pokud je společným celním sazebníkem EU stanovena tarifní kvóta WTO, je tato skutečnost vyznačena kódem „Q“. V tabulce jsou uvedeny příklady zařazování zboží do položek určitého čísla. Bližší podrobnosti jsou uvedeny v Českém integrovaném tarifu 2011 (EU), který byl vydán Celní správou České republiky.

DOVOZNÍ KVÓTY

Dovozní kvóty 2014

Dovoz zmrazeného hovězího masa dle NK 431/2008

Kvóta	KN	Valorické clo
09.4003	0202, 0206 29 91	20%

Dovoz zmrazeného hovězího masa určeného ke zpracování - NK 412/2008

Kvóta	KN	Clo
09.4057 – výrobky A	0202 20 30, 0202 30 10	viz příloha I NK 412/2008
09.4058 – výrobky B	0202 30 50, 0202 30 90	
	0206 29 91	

Dovozní cla pro výrobky „A“ a „B“ dle přílohy I nařízení (ES) č. 412/2008:

Výrobek (KN kód)	Clo pro výrobu výrobků „A“ (%)	Clo pro výrobu výrobků „B“ (% + EUR/t čisté hmotnosti)
0202 20 30	20	20 + 994,5 EUR/t
0202 30 10	20	20 + 1554,3 EUR/t
0202 30 50	20	20 + 1554,3 EUR/t
0202 30 90	20	20 + 2 138,4 EUR/t
0206 29 91	20	20 + 2 138,4 EUR/t

Dovoz živého skotu ze Švýcarska dle NK 1223/2012

Kvóta	KN	Clo
09.4203	0102 29 41, 0102 29 49 0102 29 51, 0102 29 59 0102 29 61, 0102 29 69 0102 29 91, 0102 29 99 0102 39 10, 0102 90 91	0%

Dovoz zmrazených hovězích okruží dle NK 748/2008

Kvóta	KN	Valorické clo
09.4460	0206 29 91	4%
09.4020		

Dovoz vysoce jakostního hovězího masa dle NK 593/2013

Kvóta	KN	Clo
09.4450	0201	20%
09.4451	0202	
09.4452	0206 10 95	
09.4453	0206 29 91	
09.4454		
09.4455		
09.4002		
09.4001		
09.4004		

Dovoz hovězího masa kategorie „baby beef“ dle NK 1255/2010

Kvóta	KN	Clo
09.4503	0102 29 51, 0102 29 59	20% valorické +
09.4504	0102 29 91, 0102 29 99	20% specifické
09.4505	0102 39 10, 0102 90 91	
09.4198	0201 10 00, 0201 20 20	
09.4199	0201 20 30, 0201 20 50	
09.4200		

Dovoz vykostěného sušeného hovězího masa ze Švýcarska dle NK 82/2013

Kvóta	KN	Clo
09.4202	ex 0210 20 90	0%

Dovoz hovězího a telecího masa z Chile dle NK 610/2009

Kvóta	KN	Clo
09.4181	0201 20, 0201 30 00 0202 20, 0202 30	0%

Dovoz hovězího a telecího masa z Ukrajiny dle NK 411/2014

Kvóta	KN	Clo
09.4270	0201 10 00, 0201 20 20 0201 20 30, 0201 20 50 0201 20 90, 0201 30 00 0202 10 00, 0202 20 10 0202 20 30, 0202 20 50 0202 20 90, 0202 30 10 0202 30 50, 0202 30 90	0%

Aktuální výše subvencí v sektoru hovězího masa

Vývozní náhrady v sektoru hovězího masa byly v roce 2012 dvakrát sníženy, a to nařízením Komise (EU) č. 343/2012 ze dne 19.4.2012 a dále nařízením Komise (EU) č. 534/2012 ze dne 21.6.2012 a dne 20.9.2012 byly nařízením Komise (EU) č. 859/2012 subvence u všech položek sníženy na 0.

Pro srovnání vyplacené vývozní subvence v roce 2013

Měsíc	Mléko a ml.výrobky	Hovězí maso	Vejce	Vepřové maso	Drůbeží maso	Celková částka
Leden	0,00	305 374,20	0,00	0,00	0,00	305 374,20
Únor	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Březen	0,00	119 841,49	0,00	0,00	0,00	119 841,49
Duben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Květen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Červen	0,00	64 241,26	0,00	0,00	0,00	64 241,26
Červenec	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Srpen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Září	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Říjen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Listopad	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prosinec	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	0,00	489 456,95	0,00	0,00	0,00	489 456,95

Národní dotace MZe ČR v roce 2014

ZÁSADY,

kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2014 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel:

na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

Předmět dotace:

2.A.a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli plemenného býka a dárkyně embrya u skotu, schválené příslušným uznaným chovatelským sdružením v daném roce pro stanovení DNA typu za účelem ověření původu potomstva. Týká se plemenných býků používaných v plemenitbě a dále pak býků nově zařazovaných do plemenitby (v tomto případě včetně stanovení DNA jejich matek, u býků masných plemen v období od 1.9.2013 do 31.8.2014), podpora osobě, která zajistí analýzu pro stanovení genomické plemenné hodnoty plemenného býka, schváleného příslušným uznaným chovatelským sdružením, podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů.

Výše dotace:

do 500 Kč za provedenou analýzu u skotu a prasat, do 70% nákladů na analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejich jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

V roce 2013 bylo vyplaceno na výše uvedený dotační titul I 429 801 Kč.

Předmět dotace:

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do 8 Kč na kus plemen mléčného a kombinovaného typu skotu, vedeného v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat). V roce 2013 bylo vyplaceno 10 460 656 Kč.
- do 11 Kč na kus plemen masného typu skotu, vedeného v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat). V roce 2013 bylo vyplaceno 1 108 679 Kč.

Celkem na tento titul bylo vyplaceno 11 569 335 Kč

Předmět dotace:

2.A.e. Kontrola užítkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užítkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1 Kontrola užítkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8 %, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace.

Celkem bylo v roce 2013 vyplaceno 47 504 267 Kč

- skot,

- do 220 Kč na jeden kus v KU (u dojeného skotu stupně A4, s výjimkou stupně AT, dle průměrného stavu za období od 1.1. do 30.6. daného roku).

2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD u skotu, prasat v období od 1.10.2013 do 30.9.2014,

- do 35 Kč na 1 kus v KD - dojitelnost, (vyplaceno 200 655 Kč)
- do 70 Kč na 1 kus v KD - lineární popis a hodnocení zevnějšku skotu, (vyplaceno 3 115 000 Kč)
- do 2 000 Kč na otestovaného býka v KD – zdraví,

Celkem za dotační titul 2.A.e.2e bylo vyplaceno 3 315 655 Kč.

2.A.e.3) Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat.

- skotu, stanice kontroly výkrmnosti skotu,

- do 60 000 Kč na prověřenou skupinu v roce (v roce 2013 bylo vyplaceno 1 406 000 Kč).

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování růstové schopnosti skotu na provoz odchovny plemenných býků (minimální počet 4 kusů otestovaných býků ve skupině v jednom testu) v období od 1.10.2013 do 30.9.2014.

- skotu,

- do 70 Kč na krmný den testu (vyplaceno na odchovny 252 174 Kč).

Celkem z dotačních programů bylo na skot (bez DP na vzorky mléka) v roce 2013 vyplaceno 67 746 804 Kč.

8. Nákazový fond**8.A)****Účel:**

podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat.

Předmět dotace:

podpora chovatelům na nezbytnou laboratorní diagnostiku v průběhu ozdravování jejich stáda od paratuberkulózy skotu (§ 10 odst. 2 zákona č. 166/1999 Sb.).

Subjekt:

chovatel hospodářských zvířat podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provádí ozdravování od paratuberkulózy skotu podle individuálního ozdravovacího programu.

Výše dotace:

do 35 Kč za jedno **sérologické vyšetření** provedené v akreditované laboratoři u kusu zařazeného do individuálního ozdravovacího programu stáda (vyplaceno 64 890 Kč)

8.E) Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR)**Účel:**

podpora vybraných činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu od infekční rinotracheitidy skotu“ (dále jen „NOP IBR“) schváleného Ministerstvem zemědělství v souladu s § 44 odst. I písm.c) zákona č. 166/1999 Sb., a v souladu s § 44 odst. I písm. d) téhož zákona zařazeného mezi povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdlouvání.

Předmět dotace:

1. podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s odběrem krve a jejím následným laboratorním vyšetřením uskutečněným v prvním roce ozdravování v rámci NOP IBR v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“) nebo Výzkumného ústavu veterinárního lékařství (dále jen „VÚVeL“). Platí pro jeden kus zařazený do ozdravování takto: 1x odběr krve na vyšetření v prvním roce a 2x v závěrečném roce ozdravování.
2. podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s pořízením markerové vakcíny proti infekční rinotracheitidě skotu (registrované podle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a její aplikaci v rámci NOP IBR resp. individuálního ozdravovacího plánu stanoveného příslušnou KVS SVS.

Subjekt:

dotace bude poskytnuta chovateli skotu registrovanému v Ústřední evidenci hospodářských zvířat podle § 23 zákona č. 154/2000 Sb., který provádí ozdravování od IBR skotu podle ozdravovacího plánu odsouhlaseného příslušnou KVS SVS.

Výše dotace:

- a. do 13 Kč za provedený odběr krve, laboratorně vyšetřené v laboratořích SVÚ nebo VÚVeL na infekční rinotracheitidu skotu, od 1 ks zařazeného do individuálního ozdravovacího programu stáda od 1.10.2013 do 31.12.2013, maximálně jedno vyšetření u téhož kusu v prvním roce ozdravování (a popřípadě dvě vyšetření pokud bude v prvním roce provedeno i závěrečné vyšetření). (vyplaceno 1 209 221 Kč)
- b. do 40 Kč na 1 dávku markerové vakcíny proti infekční rinotracheitidě skotu a její aplikaci od 1.10.2013 do 31.12.2013 u skotu zařazenému do individuálního ozdravovacího programu stáda (maximálně na 3 vakcinace téhož kusu). (vyplaceno 10 757 560 Kč)

Celkem bylo na titul 8.E. v roce 2013 vyplaceno 11 966 781 Kč.

9. Poradenství a vzdělávání

Účel:

organizační, ekonomické a odborné poradenství.

9.A. Speciální poradenství

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb.

9.A.a.1) Podpora poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb.

Předmět dotace:

- a. podpora pořádání seminářů a školení ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb., pro chovatelskou veřejnost, avšak maximální výše podpory na jeden seminář či školení nepřesáhne částku 200 000 Kč - v roce 2013 nebyl realizován,
- b. vydávání poradenských publikací ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb., poskytovaných chovatelům zdarma – tento předmět dotace nebude v roce 2014 realizován.

Subjekt:

pořadatel, vydavatel (se souhlasem MZe).

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

- do výše 60 % prokázaných přímých nákladů na semináře, školení, bez započtení zisku,
- do výše 100 % prokázaných přímých nákladů na publikace poskytované chovatelům zdarma.

9.A.a.2) Podpora osvětové činnosti v živočišné výrobě.

9.A.a.2.a) zveřejňování výsledků plemenářské práce.

Subjekt:

oprávněná osoba, uznané chovatelské sdružení.

V roce 2013 bylo vyplaceno 3 652 371 Kč

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

fixní částka, dle rozhodnutí MZe, podle významu zveřejněných výsledků.

9.A.a.2.b) zabezpečování pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat. (vyplaceno 12 852 704 Kč)

Subjekt :

pořádající nebo zabezpečující organizace, uznané chovatelské sdružení (se souhlasem MZe).

Celkem bylo v roce 2013 na dotační titul 9.A. vyplaceno 16 505 075 Kč – vyplacené peníze nejsou rozlišeny podle jednotlivých kategorií zvířat.

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

fixní částka, dle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané akce.

ZÁSADY,

kterými se na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2014

Předměty dotací**I. Podpora udržovatelům genetických zdrojů hospodářských zvířat, ryb a včel**

(dle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)

Účel

Zachování genetických zdrojů hospodářských zvířat a geneticky cenných populací hospodářských zvířat, ryb a včel v rámci Národního programu zvířat, který jako určená osoba koordinuje VÚŽV.

I.1. Česká červinka**Účel podpory:**

Udržování jedinců plemene skotu česká červinka.

Subjekt:

Způsobilým subjektem je pouze žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat. Všechna zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň ve vlastnictví žadatele ke dni 31. 8. 2014.

Předmět a maximální výše dotace:

kráva	do 12 000,- Kč
plemenný býk zapsaný v Plemenné knize české červinky a v Ústředním registru plemeníků	do 30 000,- Kč
jalovice od ukončeného šestého měsíce věku	do 10 000,- Kč
jalovička do ukončených šesti měsíců	do 4 000,- Kč

Podmínky poskytnutí dotace:

- žadatel může uplatnit žádost o dotaci pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj, tj. jedince, kteří jsou takto jednoznačně identifikováni v plemenné knize české červinky;
- žadatel uplatňuje žádost o dotaci pouze na zvířata reprodukčně aktivní v rámci čistokrevné plemenitby;
- od jalovic před nástupem chovatelské dospělosti (prvním připuštěním) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev) doložený předávacím protokolem.

I.2. Český strakatý skot

Účel podpory:

Udržování jedinců plemene českého strakatého skotu.

Subjekt:

Způsobilým subjektem je pouze žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat. Všechna zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň ve vlastnictví žadatele ke dni 31. 8. 2014.

Předmět a maximální výše dotace:

kráva zařazená v kontrole mléčné užitkovosti typu A	do 15 000,- Kč
jalovice od ukončeného šestého měsíce věku do otelení	do 10 000,- Kč
jalovička do ukončených šesti měsíců věku	do 4 000,- Kč

Podmínky poskytnutí dotace:

- žadatel může uplatnit žádost o dotaci pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj, tj. jedince, kteří jsou takto jednoznačně identifikováni v plemenné knize českého strakatého skotu;
- předmětem dotace mohou být pouze jedinci, jejichž otec a otec matky je příslušníkem následujících linií: Brok (BO), Cesar 59 (CSM), Eben (EB), Fanfán (FAN), Frajer (FJ), Hubert (HB), Junek I (JUN), Květouš (KV), Laban (LB), Lom (LM), Lucián (LC), Menelík (ME), Mrak 5 (MKM), Primus (PY), Prut (PR), Šohaj (ŠJ) a Ulk (ULK);
- žadatel uplatňuje žádost o dotaci pouze na zvířata reprodukčně aktivní v rámci čistokrevné plemenitby;
- od jalovic před nástupem chovatelské dospělosti (prvním přípuštěním) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev) doložený předávacím protokolem.

Na skot celkem bylo v tomto dotačním titulu vyčerpáno v roce 2013 – I 835 000 Kč.

Přímé platby a národní doplňková platba

Přímé platby

Přímé platby, zejména pak jednotná platba na plochu zemědělské půdy (tzv. SAPS) tvoří stabilní složku k zemědělským příjmům. Zemědělci se mohou rozhodnout, co chtějí produkovat, přičemž jim je zaručena stejná výše podpory nezávisle na tom, co produkují. Díky tomu se mohou lépe přizpůsobit poptávce na trhu zemědělských komodit.

Nová Společná zemědělská politika v programovacím období od roku 2015 mění podstatným způsobem podobu podpor oproti jejich současnému nastavení. Přímé platby budou koncipovány formou vícevrstevného modelu, který je vstřícný k životnímu prostředí a zvýhodňuje malé a mladé zemědělce. Zároveň umožňuje lepší cílení necitlivé sektory a poskytuje členským státům flexibilitu v rozhodování v mnoha oblastech. Je však administrativně náročnější ve srovnání se současně aplikovaným režimem jednotné platby na plochu - SAPS. Na základě reformy Společné zemědělské politiky od roku 2015 se mění také provázanost I. a II. pilíře, tedy přímých plateb a Programu rozvoje venkova. Výplata přímých plateb bude podmíněna splněním podmínek aktivního zemědělce, jenž si klade za cíl zamezit čerpání finančních prostředků těmi, kteří zemědělsky neobhospodařují. Tato podmínka bude zároveň závazná i pro některé režimy v II. pilíři. První a druhý pilíř jsou dále provázány tzv. flexibilitou - možností převodů částí obálek mezi pilíři, degresivitou - snížením přímých plateb, jejich prostředky se převádí ve prospěch rozvoje venkova, a v neposlední řadě možností poskytovat ekvivalentní opatření v rámci greeningu.

Na novou SZP je k dispozici méně prostředků než doposud. V důsledku rozhodnutí o Víceletém finančním rámci EU je v případě České republiky snížení větší v oblasti rozvoje venkova. V důsledku toho je při plnění strategických cílů rozvoje českého zemědělství a potravinářství třeba zajistit vyšší efektivitu v nakládání s těmito finančními prostředky.

Konkrétní podmínky poskytnutí podpory upraví v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství nařízení vlády o přímých platbách. Žádost o poskytnutí podpory se podává v rámci tzv. jednotné žádosti, a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Dobrovolná vázaná podpora dle čl. 52 nařízení č. 1307/2013 k přímým platbám

Česká republika dlouhodobě podporuje citlivé sektory zejména prostřednictvím zvláštní podpory dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pro letošní rok se podařilo navýšit podporu na 6,5 %, v předchozích letech byla 3,5 %. Tato podpora je směřována na sektor chovu krav bez tržní produkce mléka, mléčného sektoru a chovu ovcí a koz, v rostlinné výrobě pak do sektoru brambor pro výrobu škrobu, chmele. V období od roku 2015 bude v rámci využití nástrojů I. pilíře pro zacílení podpory využito finančních prostředků na citlivé sektory čl. 52 nařízení EP a Rady (EU) č. 1307/2013 – dobrovolné vázané podpory. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“. Podpora bude v období 2015 – 2020 využita jako výrazná součást řešení podpory citlivých sektorů - krávy chované v systému s tržní produkcí mléka, KBTPM, ovce a kozy, bílkovinné plodiny s provázaností na přežvýkavce, škrob, chmel, cukrovka, ovoce a zelenina, konzumní brambory. Na příští programovací období ČR využije možnosti podpořit citlivé komodity ve výši 13 % obálky přímých plateb a 2 % na proteinové plodiny – provázání podpory na proteinové plodiny s chovem přežvýkavců, kdy dojde k maximálnímu zacílení finančních prostředků na živočišnou výrobu. Podpora citlivých sektorů ve výši 15 % roční obálky na přímé platby představuje průměrnou roční částku cca 3,46 mld. Kč.

Podpora na chov telat masného typu

Chovatelům je toto opatření známo už z předchozího období, kdy zvláštní podpora na telata masného typu je ještě letos vyplácena dle podmínek uvedených v nařízení vlády č. 60/2012 Sb.

Základní podmínkou pro tuto platbu je narození telete masného typu v období od 1. dubna roku předcházejícího podání žádosti do 31. března příslušného kalendářního roku, přičemž matkou telete

je kráva chovaná v systému bez tržní produkce mléka a otcem býk masného plemene evidovaný v ústředním registru plemeníků. Ze zkušenosti s touto podporou bude i nadále kladen značný důraz na včasné přihlašování zvířat a uvádění změn do ústřední evidence zvířat.

Průměrná roční podpora bude v období 2015 - 2020 činit na odvětví masných telat 24,75 mil. EUR, cca 667 mil. Kč, přičemž přesná částka, která bude na VDJ vyplácena, bude známa až po přijetí a kontrole všech žádostí platební agenturou v daném roce. V roce 2013 bylo na tele masného typu vyplaceno 1 649,50 Kč/VDJ, což odpovídá celkovým 228 mil. Kč vyplacených na podporu masných telat.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Obdobně jako u předchozí podpory bylo možno dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 čerpat dotaci na sektor krav s tržní produkcí mléka. Za rok 2013 bylo vyplaceno 542,4 mil. Kč.

V novém programovacím období bude na sektor mléka podpora poskytnuta žadateli chovajícím krávy v systému s tržní produkcí mléka na hospodářství registrovaném v ústřední evidenci k 31. březnu příslušného kalendářního roku a současně podmíněna minimálním počtem 2 VDJ. Podpora nebude vyplácena na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka v případě, že je již ve stejném kalendářním roce na ni požadována platba na masné tele a naopak.

Průměrná roční podpora bude v období 2015 - 2020 činit na odvětví dojnic 51 mil. EUR cca 1 384 mil. Kč, přičemž přesná částka, která bude na VDJ vyplácena, bude známa až po přijetí všech žádostí agenturou v daném roce. V roce 2013 bylo na dojnice vyplaceno 1 504,20 Kč/VDJ v plné výši a 752,10 Kč/VDJ v poloviční výši sazby, což odpovídá celkovým 542,4 mil. Kč vyplacených na sektor dojnic.

Přechodná vnitrostátní podpora

Přechodná vnitrostátní podpora (tzv. TNA) je pokračováním národních doplňkových plateb k přímým podporám (tzv. Top-Up) v obdobné formě. Platby Top-Up byly poskytovány k jednotné platbě na plochu zemědělské půdy (SAPS), přičemž jejich výplata byla původně vázána pouze na přechodné období 2004 – 2012 pro dorovnávání úrovně přímých plateb v nových členských státech (NČS) v porovnání s původními členskými státy EU. Postupné meziroční navyšování jednotné platby na plochu (SAPS) bylo doprovázeno postupným snižováním národních doplňkových plateb (Top-Up) pro všechny sektory (chmel, škrob, přežvýkavci – dojně krávy, KBTPM, ovce a kozy, zemědělská půda), a to až na úroveň 100% dorovnání přímých plateb NČS v porovnání s původními členskými státy.

Nařízení EP a Rady (EU) č. 671/2012 prostřednictvím článku 133a nově umožnilo poskytnout přechodnou vnitrostátní podporu (Top-Up 2013) novým členským státům uplatňujícím režim SAPS, přičemž platby mohou být poskytnuty pouze na ty sektory, na které byly v roce 2012 schváleny platby Top-Up.

Vzhledem ke skutečnosti, že návrh nařízení pro přímé platby v rámci budoucí reformované SZP stanovil realizaci přechodné vnitrostátní podpory v roce 2013 jako nezbytnou podmínku pro případné poskytování přechodné vnitrostátní podpory v letech 2015 – 2020, a zároveň vzhledem ke skutečnosti, že text přechodného nařízení na rok 2014 stanovil využití přechodné vnitrostátní podpory v roce 2013, byla nezbytnou podmínkou pro její aplikaci i v rámci přechodného období roku 2014, rozhodla se ČR v roce 2013 aplikovat přechodnou vnitrostátní podporu i přes výrazný dopad modulace, kdy bylo možné celkem vyplatit pouze necelých 80 mil. Kč.

Pro rok 2013 byly sazby pro přežvýkavce 129,42 Kč/VDJ, pro krávy bez tržní produkce mléka 190,92 Kč/VDJ a 94,43 Kč/VDJ pro ovce a kozy.

Indikativní přehled vyplacených prostředků (čl. 68, Top-Up - resp. TNA) u citlivých sektorů pro období 2010 – 2015 (v Kč)

kategorie	typ dotace	2010	2011	2012	2013	2014 - čl. 68 = 3,5 % vnitř. str.**
dojnice	čl. 68 100% sazba	661 826 189	714 544 213	?	432 149 139	404 166 606
	čl. 68 50% sazba	121 068 688	73 273 850	?	53 682 642	50 206 582
CELKEM dojnice		782 894 876	787 818 063	461 704 387	485 831 781	454 373 188
KBTPM	čl. 68 (na tele)	0	0	220 636 935	227 894 509	213 147 725
	Top-Up (platba na KBTPM)/ TNA	347 065 318	240 597 199	43 358 137	3 380 000	25 888 620
CELKEM KBTPM		347 065 318	240 597 199	263 995 071	231 274 509	239 036 345
Ovce, kozy	čl. 68	0	0	31 545 803	36 849 683	35 804 200
	Top-Up (platba na ovce/kozy)/ TNA	17 956 800	12 450 358	3 630 893	710 000	1 339 515
CELKEM Ovce, Kozy		17 956 800	12 450 358	35 176 695	37 559 683	37 143 715
Přežvýkavci (Top-Up, resp. TNA)		1 329 109 748	921 356 218	99 337 882	7 150 000	99 167 460
Chmel	čl. 68	0	0	20 498 649	21 700 348	20 296 150
	Top-Up (platba na chmel)/ TNA	45 509 593	42 056 806	16 759 741	12 840 000	28 134 150
CELKEM Chmel		45 509 593	42 056 806	37 258 390	34 540 348	48 430 300
Brambory -	čl. 68	0	0	44 031 728	46 594 354	43 579 250
škrob	Top-UP (platba spojená s produkcí)	54 906 192	55 249 524	0	0	0
	Top-Up (platba odpojená od produkce)	15 496 729	12 596 816	26 112 474	15 360 000	44 624 490
CELKEM Brambory - škrob		70 402 921	67 846 340	70 144 202	61 954 354	88 203 740

Poznámka: **U odhadů výše sazby byl použit směnný kurz 25 CZK/EUR; sazba čl. 68 vypočtena na základě VDJ a ha vyplacených na zvláštní podporu dle čl. 68 roce 2013.

Pro roky 2014 a 2015 nebylo počítáno s převodem z P1 do P2.

Informace o možnosti využívání Portálu farmáře SZIF při podávání Jednotné žádosti

Upozorňujeme všechny potenciální žadatele na možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s Jednotnou žádostí (JŽ). Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

Agroenvironmentální opatření pro rok 2014

Mezi opatření v rámci agroenvironmentálních opatření podporující chov skotu, ovcí a koz patří titul **Ekologické zemědělství** a podopatření **Ošetřování travních porostů**.

Opatření mají za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále podpora zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržby krajiny. Základní podmínkou pro poskytování finanční podpory v AEO je uzavření pětiletého závazku podáním žádosti o zařazení na počátku pětiletého období a v rámci tohoto závazku každoroční podávání žádosti o poskytnutí dotace. Žádost o dotaci je do 15. května kalendářního roku.

Podmínky poskytování dotací v AEO jsou uvedeny v nařízení vlády č. 79/2007 Sb. (novelizováno nařízením vlády č. 114/2008 Sb., nařízením vlády č. 45/2009 Sb. a nařízením vlády 282/2011 Sb.)

Do závazku AEO podle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., již není od roku 2012 možné vstoupit, s výjimkou opatření zatravnění orné půdy, do kterých bylo možné vstoupit ještě v letech 2012 a 2013.

Od roku 2015 budou moci žadatelé s chovem hospodářských zvířat vstoupit do nových závazků v Agroenvironmentálně – klimatických opatřeních, podopatření Ošetřování travních porostů a do opatření Ekologické zemědělství, které je v novém programovém období 2014 -2020 vyčleněno jako samostatné opatření.

Obě opatření budou i nadále realizována formou pětiletých závazků, kdy se žadatel při vstupu do opatření zavazuje, že bude po celou dobu závazku dobrovolně hospodařit v souladu s podmínkami daného opatření a konkrétního dotačního titulu.

Poskytnutí platby bude v obou opatřeních podmíněno dodržěním alespoň minimální intenzity chovu hospodářských zvířat 0,3 VDJ/ha travního porostu, od roku 2017 pak 0,35 VDJ/ha TP.V případě opatření Ekologické zemědělství bude možné podmínku intenzity chovu hospodářských zvířat plnit pouze zvířaty chovanými v souladu se zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství.

Ekologické zemědělství (EZ)

Podmínkou je hospodaření na půdě v režimu přechodného období nebo certifikovaném EZ a plnění podmínek nařízení Rady (ES) č. 834/2007, nařízení Komise (ES) č. 889/2008 a zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Při hospodaření na travních porostech je nutno dodržovat intenzitu chovu hospodářských zvířat (dle přílohy č. 4 nařízení vlády č. 79/2007 Sb.) ve výši nejméně 0,2 VDJ/ha travního porostu a nejvýše 1,5 VDJ/ha zemědělské půdy. Kontrola podmínky probíhá k 31. červenci kalendářního roku. Sazba pro EZ na travních porostech u zemědělců se souběhem ekologického a konvenčního zemědělství je 71 EUR/ ha.

U zemědělců hospodařících výlučně ekologicky je sazba stanovena na 89 EUR/ha (kurz pro přepočítání pro rok 2013 je 27,481 Kč/EUR). Sazba ve výši 89 EUR/ha bude platná pro žadatele, kteří celkovou výměru vedenou k datu podání žádosti o poskytnutí dotace v LPIS obhospodařují v systému přechodného období do EZ nebo v systému EZ. Tato výměra musí být obhospodařována v EZ až do konce sledovaného období v daném kalendářním roce tj. do 31. 12. Za porušení podmínky se nepovažuje ztráta užívání této výměry v LPIS ani nabytí nové výměry po datu podání žádosti o poskytnutí dotace a její nepřevedení do systému EZ.

Ekologické zemědělství na travních porostech je vzájemně kombinovatelné s podopatřením **Ošetřování travních porostů**.

Ošetřování travních porostů

Zemědělci vstupující do titulů tohoto podopatření se zavazují plnit podmínky podopatření v rozsahu veškerých ploch travních porostů, které obhospodařují v době vstupu do tohoto podopatření. V rámci celofaremního přístupu mají žadatelé možnost zvolit cílené managementy na jednotlivé půdní bloky

podle přírodních podmínek, popřípadě dle způsobu hospodaření na travních porostech v daném podniku. Žadatel je povinen do podopatření zařadit vždy celou výměru travních porostů, kterou má evidovanou v LPIS k datu podání žádosti o zařazení.

Podmínkou při hospodaření na travních porostech je dodržovat intenzitu hospodářských zvířat (dle přílohy č. 4 nařízení vlády č. 79/2007 Sb.) ve výši nejméně 0,2 VDJ/ha travního porostu a nejvýše 1,5 VDJ/ha zemědělské půdy k 31. červenci kalendářního roku.

Žadatel se řídí podmínkami jednotlivých titulů v případě sečení, hnojení a pastvy. V územích ZCHÚ, ochranných pásmech NP a ptačích oblastech v rámci soustavy Natura 2000 žadatel hospodaří v souladu s vymezením titulů ve vrstvě ENVIRO v rámci LPIS.

Podopatření ošetřování travních porostů zahrnuje devět titulů:

- Louky
- Mezofilní a vlhkomilné louky
- Horské a suchomilné louky
- Trvale podmáčené a rašelinné louky
- Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků
- Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště chřástala polního
- Pastviny
- Druhově bohaté pastviny
- Suché stepní trávníky a vřesoviště

V průběhu pětiletého období nesmí na půdním bloku/dílu dojít ke změně titulu, který žadatel uvedl v žádosti o zařazení.

Výše dotace v podopatření Ošetřování travních porostů se pohybuje u luk mezi 75 – 417 EUR/ha a u pastvin od 112 – 308 EUR/ha.

Bližší informace na: www.eagri.cz

Plemenářská práce a evidence hospodářských zvířat v roce 2013

Česká republika klade velký důraz na šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat. Pravidla pro tuto oblast jsou upravena zvláštním zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl také od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2013 ministerstvo evidovalo 25 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 13, drůbeže 2, v chovu ovcí i koz 2 a v chovu prasat, ryb a včel po 1.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo ministerstvo 120 oprávněným osobám, z toho 35 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 14 provozovatelů odchoven masných plemen býků. Souhlas k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích získaly 4 oprávněné osoby.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona získalo souhlas 337 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především

v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném ministerstvem.

Od 1. 4. 2013 vstoupila v platnost novela vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů. V novele došlo k několika úpravám a změnám, vycházejícím z potřeb chovatelů, uznaných chovatelských sdružení, oprávněných osob a ostatních uživatelů tohoto právního předpisu.

Byla upravena povinnost označit tele z dřívějších 72 hodin do 20 dní po narození za předpokladu, že chovatel zabezpečí totožnost telete jiným způsobem do doby jeho trvalého označení a zaeviduje datum označení ve stájovém registru i v ústřední evidenci. V souladu s ustanovením veterinárního zákona bylo zavedeno evidování domácích porážek turů ve stájovém registru a zasílání hlášení o těchto porážkách do ústřední evidence. Současně byla zavedena povinnost předat část B průvodního listu skotu pověřené osobě při ztrátě zvířete nebo jeho domácí porážce.

Z ostatních změn, dotýkajících se chovu skotu, uvádíme zejména úpravu ustanovení, které se týká vedení evidence formou počítačové databáze a zasílání hlášení elektronickou cestou, kde je v souladu s rozvojem elektronické komunikace umožněno zadávání dat přes Portál farmáře.

Shromažďováním a zpracováváním údajů v informačním systému ústřední evidence a prováděním souvisejících odborných činností byla od roku 2011 pověřena Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Koncem roku 2013 bylo vypsáno nové výběrové řízení na pověřenou osobu, které bylo uzavřeno v prvním čtvrtletí 2014 a pověření získala opět Českomoravská společnost chovatelů a.s. Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu splňuje při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Legislativa ČR týkající se chovu skotu

Legislativa upravující podnikání v chovu skotu byla v posledních letech upravována se snahou o její sladění s právními normami platnými v Evropské unii.

V následujícím přehledu jsou uvedeny nejvýznamnější platné právní úpravy důležité pro komodity „Skot a hovězí maso“.

Obecně:

- **Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů.
- **Nařízení vlády č. 169/2005 Sb.**, o stanovení některých podmínek provádění premiových práv na chov krav bez tržní produkce mléka, popřípadě na chov bahnic.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 173/2004 Sb.**, o způsobu a rozsahu vyžadování údajů Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky.
- **Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 213/2004 Sb.**, kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělávání a přípravy vyžadovaný v České republice pro výkon regulované činnosti v rámci působnosti Ministerstva zemědělství.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 320/2004 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 395/2009 Sb.**, o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití.

- **Nařízení vlády České republiky č. 479/2009 Sb.**, o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor.
- **Nařízení vlády České republiky č. 480/2009 Sb.**, kterým se mění Nařízení vlády v souvislosti s přijetím Nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor.
- **Zákon 487/2009 Sb.**, Zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2010.
- **Nařízení vlády České republiky č. 69/2005 Sb.**, o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování činnosti zemědělského podnikatele.
- **Nařízení vlády České republiky č. 512/2006 Sb.**, kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti strukturálních opatření v zemědělství.

Oblast působnosti SZIF

- **Zákon č. 256/2000 Sb.**, o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 367/2009 Sb.**, úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o státním zemědělském intervenčním fondu, jak vyplývá z pozdějších změn.
- **Zákon č. 248/2003 Sb.**, úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 128/2003 Sb., zákonem č. 85/2004 Sb., zákonem č. 482/2004 Sb., a zákonem č. 44/2005 Sb.

Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat

- **Zákon č. 166/1999 Sb.**, o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 246/1992.**, na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 201/2004 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 202/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé maso, mleté maso, masné polotovary a masné výrobky, ve znění vyhlášky č. 375/2003 Sb., a vyhlášky č. 381/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 208/2004 Sb.**, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 356/2004 Sb.**, o sledování (monitoringu) zoonóz a změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 382/2004 Sb.**, o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 389/2004 Sb.**, o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č. 356/2004 Sb.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 639/2004 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 375/2003 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 652/2004 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 202/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé maso, mleté maso, masné polotovary a masné výrobky, ve znění vyhlášky č. 375/2003 Sb., a vyhlášky č. 201/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 122/2005 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 378/2003 Sb., kterou se stanoví podniky, v nichž se připouští po dobu přechodného období uplatňovat odchylné veterinární požadavky na jejich provoz, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 48/2006 Sb.**, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.
- **Zákon č. 77/2006 Sb.**, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 155/2006 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi, a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 156/2006 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí ve znění vyhlášky č. 260/2005 Sb., a kterou se zrušuje vyhláška č. 383/2003 Sb., o veterinárních podmínkách dovozu některých živočišných produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 580/2006 Sb.**, o náhradě nákladů spojených s výkonem veterinární prohlídky jatečných zvířat a masa s vyšetřením a posouzením živočišných produktů a se sledováním přítomnosti některých látek a jejich reziduí u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 316/2007 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 182/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb.**, o veterinární péči - a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 312/2008 Sb.**, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 332/2008 Sb.**, úplné znění zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 409/2008 Sb.**, úplné znění zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 424/2005 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 425/2005 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 3/2009 Sb.**, o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 4/2009 Sb.**, o ochraně zvířat při přepravě, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 5/2009 Sb.**, o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 21/2009 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 464/2009 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat ve znění vyhlášky č. 425/2005 Sb.
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky**, vydaný v částce 2, v prosinci 2009. Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2009.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 12/2010**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů.

Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

- **Zákon č. 154/2000 Sb.**, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 136/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 370/2006 Sb.**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 447/2006 Sb.**, o genetických zdrojích zvířat, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 448/2006 Sb.**, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast potravinářské výroby

- **Zákon č. 110/1997 Sb.**, o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 194/2004 Sb.**, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 113/2005 Sb.**, o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 326/2001 Sb.**, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, v platném znění
- **Nařízení vlády č. 125/2011 Sb.**, o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení.

Oblast krmivářství

- **Zákon č. 91/1996 Sb.**, o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 21/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 184/2004 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast ekologického zemědělství

- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 174/2004 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 53/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhlášky č. 263/2003 Sb.
- **Zákon č. 188/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 317/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých dalších zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.
- **Úplné znění zákona č. 242/2000 Sb.**, o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 320/2002 Sb., a zákonem č. 553/2005 Sb.,

- **Nařízení vlády České republiky č. 351/2006 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č.242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 9. 2006).

Upozornění:

Ministerstvo zemědělství provozuje **informační portál pro zemědělce, tzv. Portál farmáře**. Je k dispozici na těchto internetových adresách www.farmar.mze.cz, <http://farmar.mze.cz> a <http://farmar.eu>.

Portál farmáře je rozdělen na veřejně přístupnou a individuální část (část chráněná přístupovým heslem). Běžný uživatel má možnost nahlédnout do veřejné části portálu, kde se nachází registr zemědělských podnikatelů, registr příjemců dotací a nachází se zde i řada užitečných odkazů a informací vztahujících se především k problematice dotací a podpor v resortu. Přístup do dalších pěti registrů, tematicky rozdělených na registr půdy, zvířat, vinic, chmelnic a sadů je bezplatně umožněn pouze oprávněným uživatelům, a to vždy pouze pro registr, ve kterém je subjekt evidován dle typu podnikání. Největší podíl subjektů má přístup do registru půdy a registru zvířat. Přístupová hesla je možné získat na počkání na Agenturách pro zemědělství a venkov MZe.

Registr zvířat je součástí IZR (Integrovaný zemědělský registr) a umožňuje registrovaným uživatelům prostřednictvím zabezpečeného přístupu nahlížet na data týkající se jimi chovaných zvířat a pořizovat si informativní výpisy údajů evidovaných o jeho hospodářství a zvířatech, současně umožňuje chovateli stáhnout „iniciační větu“ pro elektronicky vedené stájové registry.

Registr půdy LPIS umožňuje registrovaným uživatelům prostřednictvím zabezpečeného přístupu nahlížet na data týkající se jimi užívaných farmářských bloků, pořizovat si on-line informativní výpisy a tisknout mapy.

Zhodnocení průběhu národního ozdravovacího programu (NOP) od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) v České republice k 30. 6. 2014

I. Úvod

K 30. 6. 2014 činil počet hospodářství, která byla prohlášena za úředně prostá IBR 78,04%. To znamená, k dokončení ozdravování v ČR zbývá ještě necelých 22% hospodářství, která musí být převedena do skupiny prostých. Rozhodující pro dokončení národního ozdravovacího programu jsou hospodářství, v nichž je chován poslední infikovaný skot. K datu 30. 6. 2014 zbývá v ČR **131** hospodářství s infikovaným skotem. Poslední infikovaná zvířata se nacházejí především v základních stádech (u krav) v hospodářstvích s vyšším počtem skotu. Na uvedených **131** hospodářství jsou napojena další, především teletníky, odchovny mladého skotu, případně samostatné výkrmny, v nichž infikovaná zvířata již nejsou. Kromě toho je v ČR velmi rozšířený výkrm v drobném. Hodně chovatelů vykrmuje 1-3 kusy skotu. Tato skupina tvoří podstatnou část z výše uvedených 22% chovatelů, kterým nebyl dosud udělen status prostého hospodářství.

Vzhledem k tomu, že přibývá stád úředně prostých, byla v Metodice kontroly zdraví a nařízené vakcinace na rok 2014 a další léta v kapitole I (dále jen „MKZ“) dána možnost, provést v rámci stanoveného kontrolního monitoringu (legislativa EU) vyšetření nejen z krve, ale také z mléka. Upřesnění bylo provedeno i v kapitole V, která stanovuje nezbytné úkony v průběhu a v závěru ozdravování. Většinu laboratorních vyšetření, včetně závěrečných hradil stát. Pokud jde o závěrečná vyšetření, byla hrazena pouze dvě vyšetření s negativním výsledkem. byla to ta, na jejichž základě bylo možné hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR. Z toho vyplývá pro chovatele povinnost přesné evidence infikovaných zvířat, aby se nestalo, že ještě závěrečná vyšetření odhalí infikovaná zvířata a je pak nutné vyšetření

opakovat. V případě, že existují pochybnosti, že ve stádě mohou být infikovaná zvířata administrativně vedená jako neinfikovaná, bylo nezbytné provést před prvním závěrečným vyšetřením cílené došetření (viz kódy pro průběžná vyšetření během ozdravování).

2. Nákazová situace v Evropě

V prvním pololetí 2014 se změnila nepatrně. Charakterizují ji přílohy č. I a II rozhodnutí Komise 2004/558/ES. V příloze I, v níž jsou uvedeny státy a regiony, které mají od EK oficiálně schválený program ozdravování, přibyla oblast Valle d Aosta v severní Itálii. To znamená, že Itálie má schválený program ozdravování celkem pro tři oblasti, a to kromě výše zmíněné pro autonomní oblasti - Friuli Venezia Giulia a autonomní provincii Trento. Dále jsou v příloze č. I Německo (vyjma SZ Bavorsko) a Česká republika.

V příloze II jsou uvedeny státy oficiálně prosté IBR, tzn. Dánsko, Německo – spolková země Bavorsko, Itálie – provincie Bolzano, Rakousko, Finsko a Švédsko. Prosté IBR jsou také Norsko a Švýcarsko, které nejsou členskými státy EU.

Obchod skotu a zárodečných produktů do zemí (regionů) uvedených v přílohách I a II se řídí ustanoveními článků 2 a 3 RK 2004/558/ES.

3. Hospodářství s chovem skotu – počty skotu

(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. I, „Stav skotu“, v tabulkách I – 4)

Celkový počet registrovaných hospodářství chovajících skot (dle údajů v IZR) byl k 30. 6. 2014 **32 735**. Naproti tomu počet hospodářství aktivních, ve kterých byl skot skutečně chován, činil **19 569**. Počet hospodářství, v nichž není aktuálně chován skot, je vysoký a činí **13 166**. V této skupině tvoří menší část hospodářství sezónní (se střídavým chovem), v nichž nebyl k datu zpracování chován skot. Rozhodující část však činí hospodářství, v nichž není skot dlouhodobě chován a chovatel je opomenutím či záměrně neodhlásil. Dlouhodobým trendem, zejména v posledních 10 letech byl pokles počtu hospodářství s aktivním chovem skotu. Podle údajů v ÚE trval pokles do r. 2011. V roce 2012 došlo ke zlomu a počet hospodářství chovajících skot mírně vzrostl. V roce 2013 a 2014 tento trend pokračuje. Situaci ukazuje následující tabulka:

Stav k datu	Počet (aktivních) hospodářství se skotem	Pokles (zvýšení) o:
31. 12. 2006	24 087	
31. 12. 2007	21 676	- 2.411
31. 12. 2008	19 558	- 2.118
31. 12. 2009	18 872	- 686
31. 12. 2010	18 394	- 478
31. 12. 2011	18 243	-151
31. 12. 2012	18 472	+ 229
31. 12. 2013	18 789	+ 317
30. 06. 2014	19 569	+ 780

Pozn.: K 30. 6. může být počet hospodářství aktivně chovajících skot mírně navýšen hlavně u masného skotu tím, že část stáda (některá zvířata) mohou zůstat ve stáji a většina je na pastvině (dle ÚE pobývají na 2 hospodářstvích), zatímco v zimě (k 31. 12.) je celé stádo ve stáji (dle ÚE pobývá na 1 hospodářství).

Ke zvýšení došlo i u početních stavů skotu. Stav skotu k 31. 12. 2013 dle údajů v ústřední evidenci činil 1 368 602 ks. V prvním pololetí 2014 došlo ke zvýšení na 1 441 934, tzn., jedná se o nárůst o 73 332 ks. Jak v počtu hospodářství, tak v počtu chovaného skotu došlo po několikaletém poklesu ke zvýšení.

4. Dosavadní průběh a výsledky NOP od IBR

(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. 2, „Průběh NOP“, v tabulkách I-7)

NOP od IBR byl zahájen v lednu 2006. Za osm a půl roku jeho průběhu stoupl procento IBR prostých a ozdravených hospodářství z **19,02%** na **78,04%**. Procento hospodářství, v nichž byla eliminována infekce, se tak od začátku ozdravování zvýšilo o **59,02%**. Oproti stavu k 31. 12. 2013 (**71,74%**), došlo v prvním pololetí 2014 ke zvýšení o **6,30%**.

Se vzrůstajícím počtem úředně prostých hospodářství stoupá i počet skotu v této skupině. K 31. 12. 2013 činil **1 110 551 ks**. K 30. 6. 2014 stoupl počet skotu v IBR prostých hospodářstvích na **1 240 406 ks**. To znamená, že z celkového počtu skotu chovaného v ČR činí podíl skotu v hospodářstvích, v nichž byla eliminována infekce **86,02%**. Porovnáme-li údaje o prostých hospodářstvích a prostém skotu, vyplývá z toho, že je nutné dořešit situaci u drobných chovatelů skotu (zejména výkrmců) a tyto z velké části na základě individuálního posouzení nálezové situace nebo vyšetření, převést do kategorie úředně prostých hospodářství.

Hospodářství, která včas s ozdravováním začala a zajistila jeho bezproblémový průběh, již jej úspěšně dokončila. Výsledky v jednotlivých letech korespondují s výchozí nálezovou situací před zahájením ozdravování. V letech 2006 – 2008 byl nejvyšší přírůstek do kategorie ozdravených nebo prostých hospodářství způsoben upřesněním nálezové situace provedenými vstupními sérologickými vyšetřeními. Řada hospodářství (především s nižším počtem chovaného skotu) byla nákazy prostá, aniž byla tato skutečnost známá. Tato hospodářství byla po závěrečném vyšetření převedena do kategorie prostých. K uvedené skutečnosti rovněž přispělo rychlé ozdravení některých hospodářství eliminační metodou bez vakcinace. V období 2009 - 2011 již končila s ozdravováním převážně hospodářství, která ozdravovala metodou s vakcinací. Téměř pětiprocentní nárůst v roce 2012 byl způsoben tím, že řada chovatelů sladila ukončení ozdravovacího programu ve svém hospodářství s původně stanoveným termínem ukončení státního příspěvku na ozdravování (31. 12. 2012).

Vývoj nálezové situace v průběhu NOP od IBR charakterizuje následující přehled:

Stav k datu	% prostých hospodářství	nárůst v % od předchozího období
31. 12. 2005	19,02	-
31. 12. 2006	29,82	10,80
31. 12. 2007	47,99	18,17
31. 12. 2008	57,32	9,33
31. 12. 2009	59,90	2,58
31. 12. 2010	62,71	2,81
31. 12. 2011	64,98	2,27
31. 12. 2012	69,75	4,77
31. 12. 2013	71,74	1,99
30. 6. 2014	78,04	6,30

5. Výsledky jednotlivých krajů

(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. 2, „Průběh NOP“, v tabulkách I-7)

Z pohledu počtu hospodářství, v nichž byla eliminována nákaza a byla převedena do kategorie prostých, jsou nejdále kraje Karlovarský **93,56%**, Plzeňský **92,67%**, Královéhradecký **91,49%** a Vysočina **89,79%**. V Plzeňském a Karlovarském kraji zůstává dořešit situaci u drobných chovatelů skotu, zejména drobných výkrmců. V obou krajích by mohl být NOP od IBR do konce roku 2014 ukončen.

Od roku 2012 zaznamenal významný vzestup Jihočeský kraj, tzn. kraj s nejvyšším počtem chovatelů i chovaného skotu. Urychlení procesu ozdravování zde napomohlo i soustředění zbývajících infikovaných zvířat z některých hospodářství do izolátů nebo stájí pro dočasné hospodářské využití. Velmi dobrých výsledků dosahuje průběžně i kraj Vysočina. Ukončení programu v tomto regionu však zpomalí několik chovatelů např. ZD Police-Kostníky, Agrocon Brzkov a zejména pak farma Luka a.s. Vysoké Studnice, v nichž došlo ještě po roce 2010 k šíření infekce ve stádě.

Situaci v krajích charakterizuje následující přehled:

	Kraj	% prostých hospodářství k 31. 12. 2005	% prostých hospodářství k 30. 6. 2014	Úspěšnost (nárůst) za osm a půl roku ozdravování v %
11	Hl. město Praha	10,00	100,00	90,00
21	Středočeský	6,02	68,89	62,87
31	Jihočeský	21,60	81,92	60,32
32	Plzeňský	51,34	92,67	41,33
41	Karlovarský	6,50	93,56	87,06
42	Ústecký	6,70	66,26	59,56
51	Liberecký	27,82	69,02	41,20
52	Královéhradecký	26,54	91,49	64,87
53	Pardubický	2,76	71,79	69,03
61	Vysočina	47,70	89,79	42,09
62	Jihomoravský	2,57	55,08	52,51
71	Olomoucký	1,91	60,87	58,96
72	Zlínský	1,46	71,48	70,02
81	Moravskoslezský	0,52	76,81	76,29
	CELKEM ČR	19,02	78,04	59,02

6. Individuální hodnocení hospodářství, v nichž probíhá ozdravování

(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. 3 „Pozitivní skot“, v tabulkách I – 4)

V lednu 2011 bylo zahájeno individuální hodnocení hospodářství, v nichž je chován zbývajících infikovaný skot. Tato hospodářství jsou rozhodující pro dokončení ozdravování. Pro tento účel KVS pořídily nové seznamy všech hospodářství, v nichž jsou chována zbývajících infikovaná zvířata. Tato hospodářství jsou v pololetních intervalech hodnocena z pohledu věkového rozvrstvení infikovaných zvířat a jejich úbytku. Inspektoři KVS pololetně aktualizují, případně doplňují nově zjištěná infikovaná zvířata. K 1. 1. 2011 bylo evidováno celkem 964 hospodářství chovajících infikovaný skot. Za tři a půl roku tzn. k 30. 6. 2014 je evidováno již jen 131 těchto hospodářství. K největšímu úbytku došlo v roce 2012, zejména pak ve druhém pololetí, kdy řada chovatelů dokončila ozdravování. Snížení rovněž napomohlo soustředování posledních infikovaných zvířat do izolátů nebo stájí pro dočasné hospodářské využití. Tím z mnohých základních stád byly poslední infikované krávy přemístěny a dokončeno zde ozdravování.

S poklesem počtu hospodářství, došlo i k poklesu počtu chovaného infikovaného skotu. Jestliže k 1. 1. 2011 bylo celkem **32 863** infikovaných zvířat, tak k 30. 6. 2014 klesl počet na **3 530** infikovaných zvířat.

Hodnocení umožnilo získat podrobné přehledy o rozvrstvení infikovaných zvířat dle věkových kategorií. Nejvíce infikovaných zvířat je v kategorii šestiletých a starších krav. Toto obecně koresponduje s délkou realizace NOP od IBR a odpovídá i předpokladům a výsledkům opakované imunizace stád. V závěru ozdravování ubývá nejvíce infikovaných krav v kategoriích od šesti let věku. To je v souladu s ukončováním ozdravování, kdy jsou vyřazovány z reprodukce nejstarší krávy, včetně krav infikovaných. Nepříznivé bylo, že v některých hospodářstvích, nebylo zabráněno šíření infekce nejenom u krav, ale také u mladého skotu a někdy i telat před provedením základní (první) vakcinace. K tomu docházelo ještě v letech 2011 a 2012. Nevčasné odhalení, těchto infekcí zvýšilo počet infikovaných zvířat a prodloužilo ozdravování. K včasnému odhalení případných infekcí nebylo v dostatečné míře využito průběžných vyšetření stanovených pro ozdravování.

Z pohledu celkového počtu infikovaných zvířat je na tom nejlépe Plzeňský kraj. Z hospodářství dokončujících ozdravování (jsou ve fázi závěrečných vyšetření) byla všechna infikovaná zvířata eliminována. V ozdravování pokračuje kapacitní výkrmna skotu společnosti CAROL-AGRO s.r.o. CZ 32056321 Vejanov na okresu Rokycany. Zástavový skot je nakupován i z jiných regionů v ČR, ale zásadně z hospodářství prostých IBR (viz MVO). Ozdravování zde pokračuje podle čl. 8 a) NOP od IBR. Příznivá situace je i v Karlovarském kraji, kde zbývají vyřadit z 2 stád masného skotu (CZ 41001196 – 2 ks a CZ 41000487 – 1 ks) poslední tři infikované krávy, starší 6 let. Dobrá situace je i v Moravskoslezském kraji a Pardubickém kraji, kde zbývá vyřadit nevelké množství infikovaných krav v nejstarší věkové kategorii.

V rámci celé ČR je kategorie telat a mladého skotu do 24 měsíců (březí jalovice) bez infikovaných zvířat. V kategorii krav do stáří 36 měsíců (vesměs prvotelky) je situace s výjimkou Středočeského a Olomouckého kraje rovněž příznivá. Ve Středočeském kraji se jedná o dvě hospodářství a v Olomouckém kraji o šest hospodářství, v nichž se vyskytují v této věkové kategorii infikované krávy. Ve věkové kategorii 37 – 60 měsíců tzn. vesměs krav na druhé až třetí laktaci je situace horší, neboť zhruba v 50 hospodářstvích se vyskytují infikované krávy v rozsahu od 1 do 250 ks. Jedná se o kraje Středočeský, Jihočeský, Královéhradecký, Vysočina, Olomoucký a Zlínský. Tento stav je důsledkem nevčasných opatření k zábraně šíření infekce ve stádech, k němuž docházelo ještě v letech 2011 a 2012. To způsobí značné posunutí termínu dokončení regionálního ozdravení zejména v Královéhradeckém kraji a kraji Vysočina. S výše uvedeným je možné se podrobně seznámit v souboru č. 3 „Pozitivní skot“, části „seznam“.

V uplynulých třech letech byl zaznamenán i přírůstek počtu hospodářství chovajících infikovaný skot a potažmo také i přírůstek počtu infikovaných zvířat. Tuto skutečnost nelze přičíst jen novým infekcím, ale také soustředění posledních infikovaných zvířat do izolátů (nově vzniklá hospodářství), což je z pohledu ozdravování pozitivní. Rovněž v několika případech došlo i ke změně vlastníků stád, případně rozdělení dosud ozdravujících stád do dvou i více hospodářství. Uvedené skutečnosti vedly ke zvýšení počtu hospodářství v této skupině.

Obecně se potvrzuje, že je nezbytné důsledné udržování stáda v imunitě opakovanými revakcinacemi v intervalu dle návodu výrobce. Ukázalo se, že za příznivých podmínek chovu skotu je možné zabránit vylučování BHV-1 přetrvávajícího v latenci u infikovaných zvířat a také zabránit infekcím u neinfikovaných opakovaně imunizovaných zvířat. Mnozí chovatelé doplatili na to, že příliš brzo ukončili vakcinování stáda a to v době kdy byly ve stádě ještě infikované krávy. Vyskytly se však případy, kdy i při pravidelně prováděných revakcinacích se dostatečná imunitní odpověď u zvířat nedostavila. Příčina se stanovuje těžko. Při rozborech se zjišťují nevyvážené podmínky chovu a pohody zvířat, výskyt jiné nákazy (včetně opatření pro její likvidaci) krátkodobé či dlouhodobé zátěže zvířat způsobené různými vlivy a další. Špatná kvalita vakcín prokázána nebyla. I nákup nových zvířat ze stejného nakažového prostředí, ale rozdílných podmínek v chovu původu může být příčinou vyloučení původce do prostředí. Do doby než je eliminováno ze stáda poslední infikované zvíře, existuje riziko.

7. Bilance dosavadního průběhu ozdravování

1	2	3	4	5	6
Kraj	Počet hospodářství aktivně chovajících skot z ÚE	Počet hospodářství u nichž zbývá dokončit ozdravování (nebyl dosud udělen status)	Procento hospodářství u nichž zbývá dokončit ozdravování (nebyl dosud udělen status)	Počet hospodářství s infikovaným skotem	Počet hospodářství, kterým dosud nebyl udělen status, ale již nechovají infikovaný skot
Hl. město Praha	16	0	0	0	0
Středočeský	2 170	675	31,11	21	654
Jihočeský	2 986	540	18,08	29	511
Plzeňský	1 896	139	7,33	0	139
Karlovarský	419	27	6,44	2	25
Ústecký	824	278	33,74	4	274
Liberecký	991	307	30,98	4	304
Královéhradecký	1 492	127	8,51	10	117
Pardubický	1 666	470	28,21	7	463
Vysočina	2 263	231	10,21	9	222
Jihomoravský	708	318	44,92	8	310
Olomoucký	1 017	398	39,13	32	366
Zlínský	1 185	338	28,52	4	334
Moravskoslezský	1 936	449	23,19	1	448
CELKEM ČR	19 569	4 297	21,96	131	4 166

Rozhodující pro dokončení ozdravování jsou hospodářství, v nichž je dosud chován infikovaný skot. Jedná se vesměs o hospodářství, v nichž se z různých důvodů nepodařilo několik let po zahájení ozdravování zabránit šíření infekce, a počet infikovaných zvířat ještě určitou dobu narůstal. Může se jednat také o původně IBR prostá stáda, do nichž byla zavlečena a dále se rozšířila infekce. Tato hospodářství začínala se zpožděním několika let od začátku.

Kromě toho je nezbytné řešit vážný problém některých masných stád, v nichž ozdravování probíhalo a dosud probíhá bez problémů, ale průměrná dlouhověkost krav je natolik vysoká, že chovatel v rámci přirozené obměny, ani za osm a půl roku ze stáda všechna infikovaná zvířata nevyřadil. Čtrnáctileté až šestnáctileté krávy v masných stádech nejsou výjimkou. Bude nutné s chovateli těchto stád projednat, aby staré infikované krávy nadále nezapouštěli a počítali s jejich vyřazením tak, aby do 31. 12. 2016 zde mohlo být ozdravování ukončeno.

Kromě stád, v nichž je dosud chován infikovaný skot, je nutné se zaměřit na skupinu hospodářství aktivně chovajících skot, jímž dosud nebyl udělen status úředně prostých.

Menší část hospodářství v této skupině tvoří hospodářství chovající infikovaná zvířata, případně hospodářství návazná se samostatným CZ. Jedná se o teletníky, odchovny mladého skotu, někde i stáje prvotetek, případně výkrmové stáje. V tomto případě se nedá nic urychlit a tato hospodářství musí „počkat“, až dokončí ozdravení „hlavní“ hospodářství s infikovanými zvířaty, vesměs základní stáda. Největší část v této skupině však tvoří hospodářství drobných chovatelů a hospodářství s výkrmem skotu do 10ks. (viz soubor č. 1, tabulky 2, 3, a 4). Zhruba 60% „výkrmců“, vykrmuje 1-3 ks skotu.

Při dokončování ozdravování u drobných chovatelů bude postupováno podle aktualizovaných zásad NOP od IBR vydaných ve Věstníku MZe, (částka 3 -2013). Postup stanoví Krajská veterinární správa dle individuálního vyhodnocení nálezové situace následovně:

- a. V hospodářstvích v nichž je chován reprodukční a/nebo výkrmový skot a chovatel dosud neukončil ozdravování metodou s vakcinací, bude postupováno podle čl. 8 b), tedy **eliminační metodou s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou**.
- b. V hospodářstvích specializovaných výhradně na výkrm skotu se rozhodne o ukončení ozdravování a prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR dle toho, zda chovatel opakovaně nakupuje zástavový skot do výkrmu výhradně z hospodářství úředně prostých (lze předpokládat, že v hospodářství již nejsou infikovaná zvířata) nebo se nákup uskutečňuje i z hospodářství ozdravovaných a existuje riziko, že ve výkrmové stáji může být infekce. V tomto případě KVS rozhodne o vyšetření celé skupiny nebo části zvířat namátkovým vyšetřením (viz kódy MKZ kapitola V). Je nezbytné v těchto hospodářstvích provést v 2. pololetí 2014 důkladnou inventuru a v souladu s článkem 8 b) NOP od IBR (zásady) situaci řešit.

Pokud jde o kapacitní, specializované výkrmný skotu s počtem více než 10 ks vykrmovaných zvířat, je nutné posoudit situaci zejména z hlediska nálezového původu zástavového skotu (viz čl. 8 a) NOP od IBR). Provést stanovená vyšetření, v případě splnění kritérií ozdravování ukončit a chovateli přiznat status.

8. Laboratorní diagnostika IBR

Pro rok 2014 a další roky byly upřesněny postupy v laboratorní diagnostice. Pokud jde o monitoring IBR v úředně prostých hospodářstvích, byl dán zcela do souladu s přílohou III rozhodnutí Komise 2004/558/ES. Postupy byly zakotveny v příslušných kódech v Metodice kontroly zdraví a nařízené vakcinace na r. 2014. Hospodářství úředně prostá bez vakcinovaných zvířat mají možnost provádět vyšetření ze vzorků mléka. Této možnosti je nutné plně využívat. Národní referenční laboratoř pro IBR ověří v roce 2014 možnost rozšíření metody z mléka i v hospodářstvích úředně prostých s vakcinovanými zvířaty.

Aktualizována byla rovněž povinná i doporučená vyšetření prováděná v hospodářstvích, která dosud neukončila ozdravování. Zde je nutné provádět průběžnou kontrolu, zda nedochází k šíření infekce, přibývání infikovaných zvířat a tím k prodloužení ozdravování. Vyšetření jsou nastavena tak, aby bylo možné ze stáda eliminovat všechna infikovaná zvířata a nedošlo k překvapení při prvním závěrečném vyšetření. Některá hospodářství, která v současnosti ještě ozdravují, mají zkušenost, že nevhodným, případně početně nedostatečným vyšetřením došlo k rozšíření infekce ve stádě, prodloužení i prodražení ozdravování.

9. Řízené ozdravování v závěru NOP od IBR

Pro dokončení ozdravování od IBR vydalo MZe v květnu 2012 ve Věstníku zásady, které byly doplněny do NOP od IBR jako nový článek 17. Podle ustanovení tohoto článku podali všichni chovatelé, pro které bylo nezbytné pokračovat v připouštění infikovaných krav po 30. 9. 2012 žádost na KVS. Všem žadatelům bylo vyhověno, u některých po konzultaci a přepracování podkladů. Ozdravování u těchto chovatelů pokračuje dle aktualizovaných ozdravovacích programů. Zaveden byl kontrolní režim spočívající jednak ve čtvrtletních hlášeních chovatelů a následných kontrolách ze strany KVS. O prodloužení termínu připouštění infikovaných plemenic mohou požádat i chovatelé, kteří přišli v důsledku zavlečení infekce IBR do stáda o status IBR prostého hospodářství.

Článek 17 NOP od IBR dále ukládá KVS k datu 31. 12. 2013 poprvé vyhodnotit v rámci kraje procento zbývajících hospodářství, která dosud neukončila ozdravování. Vyhodnocení dále provádět ve čtvrtletních intervalech. Pokud počet hospodářství, v nichž aktuálně probíhá ozdravování, poklesne pod 1,5% (počítáno z hospodářství aktuálně chovajících skot bez hospodářství se samostatným výkrmem skotu), ukončit v daném kraji NOP od IBR. Pro dokončení ozdravování ve zbývajících hospodářstvích stanovit individuálně mimořádná veterinární opatření (dále jen „MVO“). Většinu z těchto hospodářství již budou

činit ta, která požádala o prodloužení termínu připouštění sérologicky pozitivních (infikovaných) krav po datu 30. 9. 2012. Ojediněle budou zde i hospodářství, která dokončují ozdravování a po uvedeném datu již infikované plemenice nezapouští.

K 30. 6. 2014 vyhlásila MVO zatím KVS pro Plzeňský kraj pro jednu výkrmnou skotu.

10. Závěr

NOP od IBR v České republice dospěl do závěrečné fáze. Hlavní skupinou, která nadále zůstává v ozdravování jsou hospodářství, v nichž v důsledku déletrvající cirkulace viru ve stádě se zvýšil počet infikovaných zvířat a hospodářství, kde nebyla ozdravování věnována náležitá pozornost, nebo došlo k závažným chybám. Dosud ozdravují také hospodářství, která v průběhu NOP od IBR přišla o status IBR prostého a hospodářství převážně masného skotu, kde v důsledku nadprůměrné dlouhověkosti krav nebyla dosud všechna infikovaná zvířata ze stáda eliminována. Status IBR prostého hospodářství ne získali ještě všichni drobnochovatelé skotu.

Zásadní pro dokončení ozdravování v ČR, je skupina hospodářství, v nichž jsou ještě infikovaná zvířata. Jedná se vesměs o hospodářství s vyšším počtem chovaného skotu. U této skupiny je nezbytné zajistit, aby se nadále nešířila infekce a nezvyšoval se počet infikovaných jedinců. Někdy je situace komplikována nedostatečnou protilátkovou odezvou po pravidelné vakcinaci. Zde je nezbytné průběžně spolupracovat s chovateli, případně řešit situaci s odbornými specialisty.

Početná je stále skupina (viz kapitola 9 této zprávy), chovající jednu nebo několik posledních infikovaných krav. Tyto krávy je třeba nadále nezapouštět, vyřadit a ukončit ozdravování závěrečnými vyšetřeními.

Významná je skupina drobnochovatelů, především těch co se zabývají výkrmem. Nastal čas i tuto skupinu „řešit“. Postup je stanoven v čl. 8 b) NOP od IBR. Chovatele je potřebné navštívit a dohodnout s nimi způsob a termín ukončení ozdravování. V případě nákupu skotu tento zásadně orientovat z IBR prostých stád.

Důležité je, udržet hospodářství, která získala status úředně prostého v tomto příznivém stavu. To znamená, zabránit zavlečení původce IBR do stáda. Každý chovatel, který dokončí ozdravování, je od KVS písemně poučen, jak se chránit před infekcí. Chovatelům je nezbytné zásady biologické bezpečnosti, trvale připomínat. Tyto informace je potřebné, aby se také šířily mezi chovatele i chovatelské svazy. Dokud v ČR nebude dokončeno ozdravování, stále existuje riziko zavlečení nákazy do prostého stáda. Riziko existuje také při obchodu (dovozu) ze zahraničí.

Chovatel IBR prostého stáda by měl z hlediska nálezové situace veškeré nákupy skotu konzultovat s inspektorem krajské veterinární správy. Nesmí docházet k tomu, že vidina cenově výhodného nákupu chovatele ovlivní natolik, že nedomyšlí důsledky a zavleče si do stáda infekci.

Je potřebné postupně ukončovat ozdravování na regionální úrovni okresů nebo krajů. Není nutné mít obavy z přísnějších podmínek pro přemísťování skotu v rámci kraje. Pro přemísťování platí zásady článku 15 (byly aktualizovány) NOP od IBR, které jsou nastaveny tak, aby chránily chovatele, který má IBR prosté stádo. Při dodržení nálezových hledisek, přemísťování neomezují.

Chovatelům, kteří pokračují v ozdravování, stouply od 1. ledna 2014 vzhledem k ukončení dotací, náklady. Je nezbytné s nimi trvale spolupracovat a ozdravování co nejdříve dokončit. Dvojí nálezová situace ve státě i regionech je nevýhodná. Těm lepším přináší stále nálezová rizika a nálezově horším omezení při přemísťování skotu v rámci ČR i při obchodu do zahraničí. Nejedno český chovatel se setkal s překážkami při obchodu skotu do země prosté nákazy. Dokud u nás budou stáda s nálezou, jsme pro země, které již ozdravily nálezovým rizikem.

Bližší informace na: www.eagri.cz a www.svscr.cz .

VÝVOJ KOMODIT SKOT A HOVĚZÍ MASO NA ČESKÉM TRHU

K 1. dubnu roku 2014 bylo dle údajů ČSÚ v České republice chováno 1 373 560 kusů skotu, což ve vztahu k předchozímu roku představuje navýšení o 20 738 kusů (+ 1,5 %). V roce 2014 tedy došlo po loňské stagnaci početních stavů skotu k jejich mírnému navýšení. V pohledu několika posledních let se v roce 2011 při počtu 1 343 686 kusů jednalo o nejnižší počet kusů skotu v České republice od roku 1990, kdy byly stavy skotu nejvyšší tj. k 1. 1. 1990 bylo v České republice chováno 3 506 222 kusů skotu.

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka dochází v roce 2014, na rozdíl od uplynulých cca 20 let, poprvé k nárůstu jejich početního stavu. V letošním roce došlo k vzestupu o 5 305 kusů na 372 632 kusů (+ 1,4 %). V kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 4 letech k početnímu vzestupu, a to o 6 734 kusů na 191 331 kusů (vzestup o 3,7 %), což představuje nejvyšší dosažený počet v této kategorii od počátku jejího sledování a v příštím či přespříštím roce lze očekávat pokoření hranice 200 000 kusů krav chovaných tímto způsobem chovu. V rámci sledování krav celkem jako národního základního stáda skotu došlo po čtyřleté stagnaci k navýšení jejich početních stavů. V roce 2014 se tedy jedná o nárůst počtu krav celkem o 12 039 kusů (vzestup o 2,2 %). Podíl krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka činí 33,9 % (vzestup o 0,4 procentního bodu).

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. ks

Kategorie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skot celkem	1 520 136	1 473 828	1 428 329	1 397 308	1 373 645	1 391 393
Krávy dojené	495 962	466 173	436 806	432 578	424 017	410 349
Krávy chované v systému bez tržní produkce mléka	100 333	124 149	136 081	141 146	139 706	154 337
Krávy celkem	596 295	590 322	572 887	573 724	563 723	564 686

Pokračování tabulky

Kategorie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Skot celkem	1 401 607	1 363 213	1 349 286	1 343 686	1 352 685	1 352 822	1 373 560
Krávy dojené	405 532	399 518	383 523	373 832	373 136	367 327	372 632
Krávy chované v systému bez tržní produkce mléka	163 163	160 285	167 722	177 704	178 089	184 597	191 331
Krávy celkem	568 695	559 803	551 245	551 536	551 223	551 924	563 963

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Poznámka: v roce 2002 k 1. 3., od roku 2003 je soupis hospodářských zvířat sledován k 1. 4. daného roku

V rámci sledování porážek skotu, došlo v časové řadě let již k 5. poklesu za sebou. V roce 2014 bylo v České republice poráženo celkem 221 214 kusů skotu, jedná se o meziroční pokles o 6 339 kusů (- 2,8 %). Z tohoto celkového množství v rámci jednotlivých sledovaných kategorií bylo 98 641 kusů jatečných krav (44,5 %), 92 261 kusů jatečných býků a volů (41,7 %), 21 480 kusů jatečných jalovic (9,7 %) a 9 012 kusů jatečných telat a mladého skotu (4,1 %). K největšímu objemovému poklesu došlo v kategorii jatečných krav o 7 626 kusů (7,2 %). Pokles porážek krav souvisí s navýšením jejich početních stavů, které úzce souvisí nejen s tradičním navyšováním početních stavů krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka, ale v roce 2014 i s navýšením početních stavů dojených krav, což bylo způsobeno relativně ekonomickou cenou zemědělských výrobců syrového kravského mléka.

Od ledna roku 2010 se ve statistickém zjišťování používá nové rozčlenění kategorií poráženého skotu.

Porážky skotu v ČR dle kategorií ks

Rok	2006	2007	2008	2009
krávy	120 228	110 773	112 581	122 041
býci do 2 let	-	76 977	79 928	75 920
býci ostatní	121 213	52 124	48 379	36 398
voli	321	352	389	334
jalovice	24 019	21 868	23 043	25 587
telata	7 805	7 563	9 349	9 074
skot celkem	273 586	269 657	273 669	269 354

Pokračování tabulky

Rok	2010	2011	2012	2013	2014*
Skot celkem	255 475	248 389	227 553	221 214	126 747
– v tom: býci	108 951	104 285	88 363	92 082	56 395
voli	396	349	419	179	134
jalovice	24 557	23 873	23 062	21 480	11 471
krávy	110 958	109 771	106 087	98 461	53 373
mladý skot	2 156	1 872	2 225	1 735	1 067
telata	8 457	8 239	7 397	7 277	4 307

Pramen: ČSÚ, Přehled o porázkách hospodářských zvířat

Poznámky: –*rok 2014 leden – červenec

- kategorie pro statistiku porážek vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 (telata – skot d o věku 8 měsíců, mladý skot – skot ve věku více než 8, ale nejvýše 12 měsíců).

Průměrná živá hmotnost poráženého skotu se v posledních letech stále zvyšovala a v roce 2007 činila již 550 kg. V roce 2008 byl však díky vyššímu podílu porážených telat tento průměr snížen o 3 kg na 547 kg živé porážkové hmotnosti. V roce 2009 činila tato hmotnost 536 kg, toto velké snížení bylo způsobené zejména poklesem průměrné hmotnosti v kategorii býků, kde došlo k poklesu o více než 20 kg živé hmotnosti porážených kusů. V roce 2010 se porážková hmotnost opět dostala na 544 kg ž. hm. a tento trend zůstal zachován i v roce 2011. V roce 2012 je vidět váhový vzestup ve všech sledovaných kategoriích skotu (nejvíce v kategorii býci ostatní), což se projevuje i zvýšením celkové průměrné porážkové hmotnosti o 2 kg. V roce 2013 došlo v rámci jednotlivých kategorií jen k velmi nízkým váhovým rozdílům. Pouze v kategorii jatečných volů došlo k vzestupu porážkové hmotnosti o 7 kg na 557 kg. Vzhledem k velmi nízkému počtu porážených volů se toto však zásadně neprojevilo v průměrné porážkové hmotnosti skotu celkem. Celkově došlo v roce 2013 k nárůstu o 3 kg na 549 kg živé hmotnosti jatečných zvířat.

Průměrná živá hmotnost poraženého skotu dle kategorií kg živ. hm.

Rok	2006	2007	2008	2009
krávy	509,0	515,2	517,9	513,9
mladá skot	-	599,9	601,1	606,9
býci ostatní	601,9	649,2	649,7	628,2
voli	576,5	565,5	542,0	532,6
jalovice	457,0	464,4	460,1	456,2
telata	101,9	104,0	104,0	101,9
skot celkem	534,1	549,7	546,5	536,2

Pokračování tabulky

Rok	2010	2011	2012	2013
krávy	520,1	521,5	522,8	523,4
mladý skot	289,9	276,4	280,5	277,9
býci ostatní	627,2	627,4	637,6	637,0
voli	525,3	527,3	550,5	557,4
jalovice	460,4	457,1	462,7	463,5
telata	105,7	104,3	108,5	104,0
skot celkem	544,4	544,1	546,1	549,2

Pramen: ČSÚ, Přehled o porážkách hospodářských zvířat

Poznámka: kategorie pro statistiku porážek vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 (telata – skot do věku 8 měsíců, mladý skot – skot ve věku více než 8, ale nejvýše 12 měsíců).

BILANCE UŽITÍ A NABÍDKY HOVĚZÍHO MASA

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy, ale také vzhledem k ekonomice chovu skotu výši evropských a národních dotačních opatření, včetně nastavení podmínek možnosti jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu. V tomto směru je velmi aktuální v současné době probíhající vyjednávání při nastavování podmínek příští společné zemědělské politiky EU nejen z pohledu chovu skotu a produkce hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu skotu na celou zemědělskou výrobu včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu, a to při dodržování požadovaných ekologických opatření.

V pohledu posledních několika let se celková bilance výroby hovězího masa v letech 2010 až 2012 meziročně příliš nelišila. Výroba byla na úrovni přes 170 tis. t živé hmotnosti skotu. Výroba v roce 2013 je odhadována na úrovni 160,4 tis. t živé hmotnosti skotu, což představuje meziroční pokles o 6,8 tis. t (- 4,0 %). Dovoz je odhadován na výši 41 tis. t, což činí meziročně vzestup o 3,3 tis. t (+ 8,8 %). U vývozu se odhaduje zvýšení na 86,7 tis. t živé hmotnosti skotu, meziročně tedy o 3,2 tis. t více (+ 3,8 %). U domácí spotřeby je odhadován za posledních 5 let největší pokles a to o 12,9 tis. t hovězího masa na historicky nejnižší úroveň, pouhých 117 tis. t živé hmotnosti (- 11 %). V soběstačnosti se tudíž odhaduje zvýšení, a to na historické maximum, které činí 140,1 % (vzestup o 8,6 procentního bodu).

V roce 2014 se předpokládá mírný pokles výroby hovězího masa na úrovni 162 tis. t živé hmotnosti. Domácí spotřeba, která vlivem růstu spotřebitelských cen hovězího masa po tříleté stagnaci v letech 2008 až 2010 v předchozích 3 letech 2011 až 2013 značně klesala, se odhaduje již jen ve velmi mírném poklesu na 114,7 tis. t. Soběstačnost v komoditě hovězí maso se díky tomu, a také předpokládaným stagujícími vývozem, odhaduje na úrovni cca 141,7 %.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa tis. t ž. hm.

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
Počáteční zásoba	9,0	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7
Výroba	201,7	198,4	177,0	166,9	170,6	170,3	182,7	180,9	170,6	170,3	170,8	164,0	162,0
Dovoz	5,8	6,9	19,2	35,8	31,6	35,6	29,9	37,1	43,1	43,2	37,7	41,0	40,0
Celková nabídka	216,5	214,2	205,2	210,4	214,1	217,9	219,7	227,1	225,7	224,8	220,3	212,5	201,7
Domácí spotřeba	184,5	187,7	151,0	158,0	159,7	163,5	149,5	149,4	149,3	139,7	129,9	117,0	114,7
Vývoz	23,1	17,5	46,5	40,5	42,4	47,3	61,1	65,9	65,1	73,1	83,5	86,7	88,0
Celková poptávka	207,6	205,2	197,5	198,5	202,1	210,8	210,6	215,3	214,4	212,8	231,4	203,7	202,7
Konečná zásoba	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	8,0
Soběstačnost	109,3	105,7	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	114,5	121,6	131,5	140,1	141,7

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZe, Celní statistika

Poznámka: * odhad; ** předpoklad

CENOVÝ VÝVOJ SKOTU A HOVĚZÍHO MASA

Ceny placené zemědělským výrobcům (CZV) za jatečný skot

V posledních 3 letech lze ve všech hlavních kategoriích jatečného skotu sledovat poměrně stabilní stav CZV po jejich významnějším navýšení v roce 2012. Toto se projevilo v kategoriích jatečných býků, jatečných krav a jatečných jalovic. Pouze u kategorie jatečných telat CZV od roku 2012, kdy došlo k její kulminaci, postupně výrazněji klesá. CZV jatečných býků se v polovině roku 2014 pohybuje na úrovni cca 46 Kč za 1 kg živé hmotnosti, jatečných krav cca 30 Kč, jatečných jalovic cca 36 Kč a jatečných telat cca 50 Kč za 1 kg živé hmotnosti.

V České republice se na rozdíl od jiných okolních zemí, vzhledem ke kulinářské kvalitě, bohužel dlouhodobě neprojevuje odpovídající výše ceny za jatečné jalovice. Jejich cena se stále pohybuje mírně nad CZV za jatečné krávy (cca + 6 Kč) a hluboko pod průměrnou CZV za jatečné býky (cca – 10 Kč). Stejný trend se projevuje u kategorie jatečných volů, proto se v České republice nějak významně jejich chov neprovozuje. V roce 2013 došlo v rámci počtu porážek u jatečných volů i k výraznému poklesu. Pravděpodobně vzhledem k výši jatečné ceny se chovatelům tato kategorie skotu ekonomicky nevyplácí chovat.

CZV – býci jateční Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	38,81
2009	39,27	40,71	41,72	41,74	41,22	40,75	39,92	39,44	39,32	38,47	38,16	38,64	39,95
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	39,63
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,07	45,93	46,01						45,80

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – krávy jatečné Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	18,41	18,52	18,83	19,29	20,52	22,17	23,97	24,78	24,97	25,24	24,94	25,09	22,96
2005	25,24	25,87	26,38	27,16	27,52	27,84	28,21	28,12	28,35	27,57	26,95	26,39	27,26
2006	26,82	26,84	26,96	27,00	27,26	27,52	27,76	27,51	27,17	27,23	27,02	27,48	27,24
2007	27,03	27,25	27,09	26,66	27,12	27,07	27,06	27,15	27,26	26,94	26,78	26,88	27,02
2008	26,65	26,68	26,72	27,14	27,24	27,64	27,95	27,02	26,76	26,62	26,83	26,46	26,97
2009	26,24	26,56	27,22	26,95	27,04	26,74	27,13	26,70	26,05	25,86	25,21	25,24	26,41
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	25,90
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36						29,89

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – jalovice jatečné Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,03	25,33	25,41	25,85	26,56	27,18	27,81	28,61	28,70	28,98	28,48	29,18	27,63
2005	28,97	29,46	30,06	30,10	30,79	31,32	31,74	31,47	31,27	31,11	30,75	30,50	30,77
2006	30,65	30,68	31,16	32,06	31,50	31,59	31,60	32,61	31,79	31,23	30,41	29,99	31,28
2007	30,15	30,43	30,31	29,98	30,46	29,74	30,39	31,00	30,79	30,78	30,11	30,22	30,36
2008	30,34	30,13	30,03	30,72	31,14	31,12	30,68	30,72	30,14	30,37	30,32	30,95	30,55
2009	29,99	30,34	30,81	30,84	31,24	30,49	31,04	31,16	30,07	30,28	30,06	30,62	30,58
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	30,45
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37						35,90

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

V rámci kategorie jatečných telat dochází, jak bylo výše řečeno, již druhým rokem k poklesu CZV z cca 61 Kč na cca 50 Kč za 1 kg živé hmotnosti. Tato cena přitom již v letech 2005 a 2006 dosahovala průměru přes 65 Kč s kulminací v červenci 2006 na výši 73 Kč za 1 kg živé hmotnosti. Kategorie jatečných telat je však vzhledem k počtu poražených zvířat v České republice oproti ostatním jatečným kategoriím skotu minoritní – v roce 2013 pouze 3,3 % z počtu všech porážek skotu. Pokles ceny jatečných telat proto není nijak pro chovatele skotu ekonomicky zásadní. V České republice je v rámci dlouhodobých stravovacích návyků konzumace telecího masa oproti jiným částem Evropy na velmi nízké úrovni, což je vzhledem ke kvalitě tohoto druhu masa jistě z kulinařského a také zejména dietetického hlediska zajisté škoda.

CZV – telata jatečná Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	42,28	38,61	40,71	42,38	44,84	50,29	54,31	56,79	54,71	55,86	55,47	57,27	51,21
2005	56,73	62,32	61,79	65,56	69,66	70,41	68,51	69,72	63,95	64,21	65,25	61,73	65,29
2006	63,23	65,73	69,38	68,15	70,91	69,87	73,06	67,11	66,56	61,65	60,43	58,55	65,69
2007	58,57	59,38	60,44	59,84	59,54	60,28	60,04	58,77	58,05	58,25	55,31	55,53	58,67
2008	56,13	54,68	55,15	55,52	53,41	53,80	52,46	52,49	49,50	47,98	48,93	47,32	52,28
2009	47,28	47,27	49,37	52,19	54,53	56,33	59,41	58,88	58,70	58,50	57,69	58,37	54,88
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	58,10
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37						49,49

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

V rámci CPV hovězího masa se cena hovězího masa zadního bez kosti nachází od počátku roku 2013 v pozvolném poklesu. CPV z maximální úrovně cca 151 Kč za 1 kg pozvolna s mírnými výkyvy postupně klesá. V polovině roku 2014 se nacházela na výši cca 145,50 Kč, což odpovídá úrovni CPV z poloviny roku 2011.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí maso zadní bez kosti Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	143,45	142,48	142,17	142,12	142,55	141,92	141,38	140,33	141,20	141,95	142,15	144,80	142,21
2011	145,20	144,36	144,76	145,75	145,75	145,60	144,66	144,44	144,65	147,67	146,55	145,95	145,45
2012	146,15	147,69	148,09	148,41	149,10	148,99	150,00	149,21	150,11	150,26	151,03	150,82	149,13
2013	150,79	149,84	148,76	147,44	146,95	146,98	146,92	146,80	146,98	146,90	145,98	145,07	147,40
2014	141,79	145,90	143,35	142,89	143,25	145,43	145,59						144,03

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr

Spotřebitelské ceny (SC)

Ve sledovaných SC nejzastoupenějších druhů hovězího masa se do roku 2011 projevovala jejich celková vyrovnanost s jejich pozvolným vzestupem. Od roku 2012 však dochází k jejich výraznému vzestupu.

U hovězího masa zadního bez kosti se SC po dvouleté stagnaci v průběhu roku 2011 dostala z cca 177 Kč na cca 188 Kč za 1 kg. V roce 2013 následoval však již jen poklidnější vzestup na cca 208 Kč. V roce 2014 se však již začíná projevovat spotřebiteli dlouho očekávaný pokles u SC hovězího masa zadního bez kosti z cca 208 Kč na cca 201 Kč za kg v polovině roku.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	147,39	147,79	147,92	147,69	146,93	147,48	151,16	152,57	153,86	155,08	153,25	153,73	150,40
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	157,70
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	165,08
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	168,44
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	174,65
2009	175,63	177,94	178,34	177,33	178,62	179,36	178,01	177,70	177,02	178,58	176,35	177,88	177,73
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	175,31
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31						204,36

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Výroba masa a masných výrobků

Z údajů zpracovatelského průmyslu je od roku 2009 vidět zřetelný pokles celkové spotřeby masa, a to jak hovězího masa, tak i vepřového masa jako surovin pro vlastní výrobu v masokombinátech. V posledním uzavřeném sledovaném období 2013 to je pokles z 277 588 tun na 260 948 tun masa celkem. U hovězího masa byl vykázan ve výrobě v masokombinátech pokles v jeho spotřebě z 30 615 tun na 28 468 tun (meziročně 93 %, předloni však dokonce pokles na 82 %). U vepřového masa byl taktéž zaznamenán pokles z 220 587 tun na 209 247 tun (meziročně pokles na 95 %). V rozdílném poměru spotřeby hovězího a vepřového masa ve výrobě se jedná jednak o reakci na cenové poměry mezi těmito druhy masa, kdy průměrná CPV hovězího masa dosahuje více než dvounásobné výše průměrné CPV vepřového masa. Poměr spotřeby 11 % hovězího masa a 80 % spotřeby vepřového masa z celkové spotřeby masa ve výrobě je reakcí masných výroben na tlak obchodníků na nízké spotřebitelské ceny masných výrobků.

Spotřeba masa pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba v tunách			Skladba v %		Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg)	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg)
	Spotřeba masa celkem	z toho: hovězí masa	vepřové masa	z toho: surovina hovězí	surovina vepřová		
2004	337 682	62 706	244 523	18,57	72,41	97,08	59,86
2005	318 296	50 503	241 001	15,87	75,72	105,57	59,01
2006	322 547	48 956	247 180	15,18	76,63	107,86	57,64
2007	323 558	45 964	251 489	14,21	77,73	108,98	54,76
2008	322 446	44 256	252 979	13,73	78,46	108,67	56,61
2009	312 779	41 458	244 510	13,25	78,17	109,42	55,27
2010	307 791	40 736	235 362	13,23	76,47	106,84	51,29
2011	296 647	37 360	234 154	12,59	78,93	109,80	53,96
2012	277 588	30 615	220 587	11,03	79,46	120,89	60,97
2013	260 948	28 468	209 247	10,91	80,19	123,48	62,04
2014*	123 554	14 322	99 503	11,59	80,53	124,20	61,62

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF; výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, čímž jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: TISČR SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

* - leden až červen

V rámci výroby masných výrobků došlo v roce 2013 opět tak jako v i v předchozích 6 letech k poklesu objemu výroby. Nyní to bylo o 17 562 tun masa na 281 760 tun (meziročně pokles na 94 %). Ke snížení došlo i v rámci jednotlivých sledovaných položek skladby. K největšímu podílu poklesu došlo u výroby konzerv a to pouze na 62 % roku 2012. V této kategorii se dlouhodobě projevuje změna stravovacích návyků obyvatelstva, které ztrácí zájem o nákup konzervovaného masa. Před 9 lety se v České republice vyrobilo 8,5 krát více masových konzerv než v posledním sledovaném roce 2013. Dle vývoje v roce 2014 se dá v tomto sortimentu opět očekávat další pokles výroby, která však z celkové výroby tvoří cca 0,3 %.

Ve výrobě výsekového masa dochází v roce 2013 i dosavadním vývoji roku 2014 k neustálému pozvolnému poklesu. V roce 2013 a dosavadním vývoji roku 2014 se pohybuje mírně nad 40 % z celkové výroby masa. Výroba masných výrobků však vzhledem k postupné změně způsobu života a stravovacích návyků prochází naopak pozvolným zvyšováním. V dosavadním vývoji roku 2014 se výroba masných výrobků podílí 59 % na celkové výrobě masa v České republice.

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv	z toho: výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	45,26	52,53	2,21
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	46,57	51,72	1,71
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	48,30	50,32	1,38
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	48,35	50,54	1,12
2008	337 588	156 209	177 491	3 888	46,27	52,58	1,15
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	46,15	52,91	0,94
2010	329 213	149 758	176 116	3 339	45,72	53,76	1,02
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	48,42	56,90	0,63
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	43,49	56,01	0,48
2013	281 760	118 124	162 729	907	41,92	57,75	0,32
2014*	133 029	54 140	78 475	414	40,70	58,99	0,31

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, čímž jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: TISČR SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

*- leden až červen

Vývoj průměrných cen jatečných zvířat, výsekových mas v letech 2013 – 2014

Měsíc	CZV Býci tř. SEUR		CPV (OC) hov. výs. maso		CZV prasata tř. SEU		CPV (OC) vepř. výsek. maso	
	Kč/kg ž. hm		Kč/kg		Kč/kg ž. hm		Kč/kg	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Leden	47,99	46,43	123,55	124,08	32,76	33,69	61,67	62,22
Únor	48,06	47,18	124,16	123,90	31,88	33,16	59,01	61,04
Březen	47,90	48,49	124,22	123,15	32,14	32,44	58,81	59,67
Duben	47,50	47,53	122,60	124,32	32,47	32,46	59,00	60,83
Květen	46,34	47,54	123,20	125,10	32,88	34,15	60,03	61,92
Červen	45,73	47,73	123,29	124,84	33,52	36,20	60,31	64,00
Červenec	45,48		123,87		35,21		62,50	
Srpen	44,98		125,20		36,47		65,23	
Září	44,82		123,86		38,08		66,37	
Říjen	44,78		124,04		36,71		64,52	
Listopad	44,77		123,12		35,49		63,16	
Prosinec	45,11		122,03		36,01		64,33	
Průměr roku	45,99	47,32	123,48	124,20	34,43	33,86	62,04	61,62

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF

Poznámka: Ukazatel průměru roku je spočítán jako vážený průměr (i u uzenin a masových konzerv), u hovězího výsekového masa a vepřového výsekového masa propočten průměrné ceny na roční skladbu 2011 a 2012

Spotřeba hovězího masa

Spotřeba hovězího masa včetně telecího se v České republice po předchozí několikaleté stagnaci okolo 9 kg dostala se v roce 2012) na úroveň 8,1 kg, což z celkové spotřeby masa 77,4 kg na osobu a rok činí pouze 10,5 %. Přičemž před cca 30 lety tento podíl činil cca 33 %. Tento trend byl postupně způsoben jednak cenovými poměry mezi jednotlivými druhy masa, tak zejména i změnou dietetických a stravovacích návyků a zejména životního stylu, kdy se dává v dnešním způsobu života přednost přípravě rychlých teplých jídel z drůbežního či vepřového masa. Tento trend se i vůči zvyklosti nízké konzumace rybního a skopového masa oproti jiným částem Evropy bude pravděpodobně udržovat i nadále. Vepřové maso v roce 2012 činilo s množstvím 41,3 kg podíl 53,4 % a drůbeží maso s 25,2 kg podíl 32,6 % z celkové spotřeby masa na obyvatele a rok.

Spotřeba nejdůležitějších druhů masa na obyvatele a rok (kg)

	1975	1985	1995	2000	2004	2005	2006
Maso celkem	86,6	89,3	82,0	79,4	80,5	81,4	80,6
Z toho:							
Hovězí	28,7	29,5	18,5	12,3	10,3	9,9	10,4
Telecí	1,3	0,8	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Vepřové	42,3	43,9	46,2	40,9	41,1	41,5	40,7
Skopové, kozí, koňské	*	*	*	0,3	0,2	0,4	0,4
Drůbež	9,6	10,6	13,0	22,3	25,3	26,1	25,9
Zvěřina	*	*	*	0,4	0,6	0,6	0,5
Králíci	*	*	*	3,0	2,9	2,8	2,6
Ryby	6,6	5,6	4,9	5,4	5,5	5,8	5,6

Pokračování tabulky

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Maso celkem	81,5	80,4	78,8	79,1	78,6	77,4
Z toho:						
Hovězí	10,8	10,1	9,4	9,4	9,1	8,1
Telecí	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vepřové	42,0	41,3	40,9	41,6	42,1	41,3
Skopové, kozí, koňské	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Drůbež	24,9	25,0	24,8	24,5	24,5	25,2
Zvěřina	0,8	1,1	0,9	0,9	0,7	0,9
Králíci	2,6	2,5	2,3	2,2	1,8	1,4
Ryby	5,8	5,9	6,2	5,6	5,4	5,7

Pramen: ČSÚ, Ročenky - Spotřeba potravin

Poznámky: Ryby nejsou započteny v údajích maso celkem, * v těchto letech s spotřebou uvedených druhů masa nesledovala.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD SE SKOTEM A HOVĚZÍM MASEM

Zahraniční obchod s živým skotem vykazuje v posledních cca 10 letech s mírnými výkyvy stálý vzestup jak v objemu, tak i ve finančním vyjádření. Zejména v posledním uzavřeném roce 2013, kdy objem dosáhl salda + 3,8 mld. Kč. Toto činilo v roce 2012 taktéž + 3,8 mld. Kč a v roce 2011 + 2,6 mld. Kč. V roce 2014 zahraniční obchod s živým skotem vykazuje stejnou tendenci.

V zahraničním obchodě s čerstvým, chlazeným a mraženým masem je však dlouhodobě stále dosahováno záporné obchodní bilance. V roce 2013 bylo zaznamenáno v rámci skupiny čerstvého a chlazeného masa záporné finanční saldo ve výši -1,4 mld. Kč a ve skupině mraženého hovězího masa na úrovni -0,2 mld. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Živý skot (CS 0102)	2004	2 256	25 835	+ 23 579	40,55	53,34	91 470	1 378 000	+ 1 286 530	1,32
	2005	1 480	36 709	+35 229	57,65	55,08	85 351	2 022 072	+ 1 936 721	0,96
	2006 ²⁾	-	-	-	-	-	50 652	2 051 360	+ 2 000 708	-
	2007 ²⁾	-	-	-	-	-	108 627	2 078 860	+ 1 970 233	-
	2008 ²⁾	-	-	-	-	-	101 909	2 349 709	+ 2 247 800	-
	2009	1 978	51 182	+49 204	42,41	46,75	83 904	2 392 574	+ 2 308 670	1,10
	2010	1 062	47 411	+46 349	46,55	47,43	49 454	2 248 553	+2 199 099	1,02
	2011	574	51 209	+50 635	50,98	55,76	31 979	2 610 648	+2 578 669	0,90
	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	*3 755 429	0,80
	2014*	688	36 299	+35 611	49,55	50,29	34 093	1 825 432	+1 792 339	1,02
Hov. maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2004	5 844	10 594	+ 4 750	64,58	70,35	377 366	77 890	- 299 476	0,11
	2005	13 478	1 794	- 11 684	67,69	84,22	912 330	151 097	- 761 233	1,24
	2006	13 733	2 357	-11 376	81,20	86,15	1 115 175	203 017	- 912 158	1,06
	2007	14 845	3 312	-11 533	89,21	87,05	1 324 329	288 302	- 1 036 027	0,97
	2008	12 866	5 346	-7 520	92,93	80,51	1 195 676	430 397	- 765 279	0,87
	2009	16 503	4 494	-12 009	92,01	82,59	1 518 448	371 151	- 1 147 297	0,90
	2010	18 692	5 677	-13 015	89,09	85,71	1 665 232	486 546	- 1 178 668	0,96
	2011	18 302	7 261	-11 041	96,88	87,00	1 773 150	631 727	- 1 141 423	0,89
	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1 920 211	741 377	- 1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2 125 232	731 129	- 1 394 103	0,88
	2014*	12 520	4 466	-8 054	111,58	101,01	1 397 053	451 074	-945 979	0,91

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Hov. maso zmrazené (CS 0202)	2004	2 717	276	-2 441	78,60	87,72	213 569	24 174	-189 395	1,12
	2005	3 859	303	- 3 556	82,21	89,63	317 254	27 188	- 290 066	1,09
	2006	2 809	387	-2 422	75,30	109,91	211 519	42 571	- 168 948	1,46
	2007	2 749	643	- 2 106	90,98	62,65	250 084	40 256	- 209 828	0,69
	2008	2 168	723	-1 445	93,96	61,90	203 710	44 737	- 158 973	0,66
	2009	1 967	581	- 1 386	99,25	78,78	195 187	45 798	- 149 389	0,79
	2010	2 739	835	-1 904	92,19	81,60	252 489	68 124	- 184 365	0,89
	2011	3 171	756	-2 415	95,84	101,94	303 922	77 080	-226 842	1,06
	2012	2 500	921	-1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	-198 437	0,98
	2013	2 420	910	-1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	-201 113	1,02
	2014*	1 478	340	-1 138	132,51	178,72	195 793	60 765	-135 018	1,34

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje své dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen, číselné údaje jsou zaokrouhleny.

²⁾ – od 2. čtvrtletí 2006 do 31.12.2008 se nesledovala živá hmotnost skotu

*leden - červenec

Vývoz živého skotu – skupina celních položek 0102

Rok	Jedn.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	kusy	4 211	4 214	5 756	4 400	14 290	9 765	8 050	12 857	14 957	13 310	12 453	10 494	114 757
	tuny	506	607	811	662	3 423	2 295	1 699	3 148	3 610	3 422	3 033	2 542	25 758
2005	kusy	10 395	8 805	9 498	9 926	9 489	7 279	5 446	12 883	14 444	15 936	16 878	26 623	147 602
	tuny	2 935	2 530	2 565	3 093	2 943	1 907	1 241	3 977	4 025	4 668	4 088	2 737	36 709
2006	kusy	8 992	7 969	9 852	8 635	8 783	8 384	5 530	13 322	14 208	16 497	14 797	9 423	126 392
2007	kusy	11 140	10 182	10 765	9 109	8 849	10 013	9 110	31 472	31 572	16 721	14 844	9 611	173 388
2008	kusy	11 637	11 607	10 358	12 879	10 617	10 728	11 541	17 784	18 077	18 063	16 839	16 512	166 642
2009	kusy	15 406	12 690	12 083	12 661	10 193	11 253	14 561	14 981	16 818	17 328	14 023	14 795	166 792
	tuny	4 659	3 972	3 890	3 971	3 082	3 691	4 017	4 780	5 089	4 920	4 462	4 649	51 182
2010	kusy	12 143	9 988	12 124	12 727	9 852	12 947	10 934	14 693	17 836	17 016	17 791	14 239	162 313
	tuny	3 552	3 000	3 824	3 689	3 045	3 450	2 777	4 275	6 037	5 118	5 245	4 400	47 411
2011	kusy	11 638	11 770	12 026	11 099	11 118	9 801	11 581	16 492	20 217	18 745	20 683	15 663	170 839
	tuny	3 413	3 395	3 723	3 335	3 385	2 748	3 292	4 718	5 815	6 102	6 636	4 743	51 209
2012	kusy	15 523	18 458	15 103	12 926	15 327	14 768	13 151	21 454	18 909	22 277	22 496	13 812	204 204
	tuny	4 940	3 920	5 119	4 353	5 589	5 644	4 644	7 449	6 484	7 154	7 553	4 710	67 538
2013	kusy	17 281	15 041	13 738	14 880	14 717	13 924	14 227	15 716	19 325	24 539	19 758	16 801	199 947
	tuny	5 856	5 430	5 076	5 391	5 646	5 108	5 349	5 197	6 629	8 230	7 146	5 946	71 007
2014	kusy	17 972	15 804	14 766	15 811	14 694	14 565	16 168						109 735
	tuny	6 542	6 020	5 776	6 443	6 162	5 599	6 226						42 768

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Vývoz hovězího masa – skupina celních položek CS 0201 a CS 0202 v tunách

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	47	63	71	73	192	9 891	38	100	121	89	124	82	10 891
Kč/kg	81,78	60,38	66,25	68,21	114,72	173,00	119,55	65,81	79,05	86,38	73,67	107,37	91,35
2005	152	170	171	161	130	175	107	158	252	246	199	176	2 097
Kč/kg	82,94	78,17	83,32	85,53	87,49	86,29	94,95	99,21	78,90	63,11	96,58	98,73	85,00
2006	139	154	234	193	211	232	165	274	287	284	271	300	2 744
Kč/kg	99,11	94,61	88,46	102,12	119,80	86,08	85,06	85,01	92,84	77,84	79,66	79,60	89,50
2007	312	264	277	294	352	310	389	424	311	275	403	344	3 955
Kč/kg	78,04	79,51	89,31	82,38	79,38	86,92	75,65	86,70	93,13	89,86	80,18	79,18	83,09
2008	485	552	470	483	571	525	498	413	434	551	465	622	6 069
Kč/kg	75,81	76,16	76,91	84,09	75,15	77,74	75,30	79,95	83,01	79,47	78,88	78,58	78,30
2009	540	476	431	425	529	447	465	341	396	365	341	319	5 075
Kč/kg	83,17	78,21	85,91	84,24	76,44	84,14	83,11	85,37	82,41	79,54	82,70	82,43	82,16
2010	352	317	400	404	393	363	349	399	454	973	1 188	921	6 512
Kč/kg	85,43	85,16	83,11	82,58	83,24	91,37	85,66	82,55	86,56	83,23	86,05	86,75	85,18
2011	590	577	554	648	675	569	529	730	733	845	793	776	8 017
Kč/kg	95,83	91,14	93,75	84,24	94,49	91,71	83,92	89,81	83,94	82,11	84,53	89,40	88,41
2012	707	749	740	657	770	690	538	737	711	690	841	798	8 628
Kč/kg	98,01	91,96	96,93	94,44	99,43	98,53	114,44	96,68	100,06	101,93	99,64	98,81	98,92
2013	808	698	684	698	699	591	784	767	659	708	669	616	8 464
Kč/kg	99,63	97,49	99,01	101,93	108,17	112,49	93,95	96,93	107,77	98,28	100,77	102,48	101,24
2014	722	603	707	711	715	613	735						4 806
Kč/kg	105,32	104,98	104,07	107,13	110,71	116,48	98,28						106,51

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Dovoz živého skotu – skupina celních položek CS 0102

Rok	Jednotka	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	kusy	445	327	367	171	924	699	402	153	46	183	249	595	4 561
	tuny	252	190	206	111	397	315	195	82	27	90	145	251	2 261
2005	kusy	65	87	230	297	365	671	293	262	110	211	228	178	2 997
	tuny	39	53	104	132	190	288	153	156	64	106	101	94	1 480
2006	kusy	51	255	211	144	208	150	246	343	51	123	155	79	2 016
2007	kusy	137	513	555	368	665	547	574	510	208	337	293	210	4 917
2008	kusy	239	410	352	481	454	333	330	390	153	343	265	370	4 120
2009	kusy	291	267	572	506	274	288	343	292	189	338	373	335	4 068
	tuny	169	126	316	192	146	156	161	142	95	163	144	168	1 978
2010	kusy	175	280	502	246	87	108	195	90	148	171	82	142	2 226
	tuny	82	107	245	135	51	70	105	22	66	71	45	64	1 062
2011	kusy	88	160	184	105	259	122	36	95	129	105	140	53	1 476
	tuny	48	65	85	52	103	60	13	31	35	38	33	16	574
2012	kusy	87	82	202	9	211	919	30	137	62	112	89	251	2 190
	tuny	40	30	58	2	95	152	12	33	25	29	53	113	642
2013	kusy	830	8	702	385	185	7	122	27	-	87	169	1 149	3 672
	tuny	153	2	138	72	110	4	80	18		63	69	95	794
2014	kusy	196	258	225	287	144	128	173						1 412
	tuny	115	148	127	138	86	75	89						778

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Dovoz hovězího masa – skupina celních položek CS 0201 a CS 0202 v tunách

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	243	194	352	411	943	1 076	1 396	925	783	768	963	857	8 911
Kč/kg	61,50	59,23	58,10	57,96	78,74	65,64	61,66	75,49	69,16	78,76	71,54	79,47	69,93
2005	976	1 013	1 399	1 422	1 503	2 053	1 922	1 688	1 029	1 002	2 138	1 192	17 337
Kč/kg	67,93	71,14	72,88	80,09	74,37	73,67	72,42	73,26	88,63	80,85	42,98	71,61	70,92
2006	1 007	1 385	1 525	1 380	1 585	1 489	2 054	1 434	1 245	1 167	1 067	1 204	16 542
Kč/kg	79,97	73,39	80,84	82,49	79,97	77,98	65,64	80,25	79,28	87,33	91,41	96,75	80,20
2007	1 142	1 256	1 383	1 306	1 607	1 509	1 822	1 682	1 730	1 521	1 296	1 340	17 594
Kč/kg	88,24	95,31	95,62	85,73	91,67	84,01	75,78	91,63	87,85	94,34	95,50	92,74	89,49
2008	1 139	981	1 102	980	1 021	1 294	1 535	1 403	1 653	1 470	1 191	1 266	15 034
Kč/kg	102,91	86,96	91,77	91,98	97,37	96,03	85,30	86,17	90,55	91,98	97,73	101,78	93,08
2009	1 327	1 163	1 543	1 308	1 464	1 345	1 545	1 970	1 620	1 896	1 786	1 503	18 470
Kč/kg	102,47	99,70	97,03	101,83	98,89	93,03	90,28	85,41	88,61	82,88	88,94	94,22	92,78
2010	1 665	1 530	1 692	1 632	1 372	1 711	1 838	1 917	2 276	2 212	1 804	1 781	21 431
Kč/kg	94,16	91,93	85,45	88,84	90,67	91,86	84,95	82,97	87,23	85,70	94,64	98,28	89,48
2011	1 525	1 314	1 546	1 785	2 165	1 957	1 979	2 274	1 740	2 113	1 849	1 223	21 473
Kč/kg	100,06	97,59	95,20	103,01	92,84	87,87	91,34	83,83	101,96	101,65	99,57	117,93	96,73
2012	1 331	1 588	1 721	1 664	1 541	1 880	1 751	1 507	1 923	1 653	1 653	1 509	19 721
Kč/kg	112,31	109,91	109,56	102,60	118,84	11,30	106,45	117,17	112,28	116,32	118,09	125,09	113,12
2013	2 022	1 297	1 604	1 506	1 922	1 714	2 003	1 905	2 025	2 017	1 957	1 764	21 737
Kč/kg	111,54	119,19	117,76	118,28	114,59	113,54	108,89	105,68	108,05	109,79	110,16	121,67	112,81
2014	1 787	1 811	1 906	1 917	2 234	2 229	2 112						13 998
Kč/kg	116,83	120,70	117,22	116,46	110,55	108,07	109,12						113,79

Pramen: Statistika

ZAHRANIČNÍ TRHY

Světový trh s hovězím masem

V roce 2013 došlo podle předběžných údajů USDA-FAS již druhým rokem po sobě k meziročnímu zvýšení světové produkce hovězího masa včetně telecího. Celkový objem výroby tak převýšil 58 mil. t, což bylo téměř shodné množství jako v roce 2004. V rámci jednotlivých regionů a zemí však byl vývoj rozdílný. Hlavní podíl na růstu výroby měly téměř všechny producenty významné země, vyjma USA, EU 28 a Mexika.

Lídrem ve zvyšování produkce se stala Indie, kde již několik let po sobě trh s hovězím masem dynamicky roste. V roce 2013 představoval tento nárůst v meziročním srovnání téměř 12 %. Jedná se především o maso bývolí zvané carabeef. Rostoucí výroba hovězího masa včetně telecího byla v roce 2013 evidována také v Austrálii (o 9,6 %), Argentíně (o 8,8 %), Brazílii (o 4,0 %) a Číně (o 1,8 %) a to celkem za tyto země meziročně o 1 302 tis. t. Trvale se rozvíjí produkce hovězího masa také v Pákistánu. Od roku 2000 do roku 2014 se zvýšila výroba tohoto červeného druhu masa v zemi více než 100 % a Pákistán se tak na světovém žebříčku zařadil na deváté místo před Rusko a Kanadu.

Naopak k omezení výroby již několik let dochází v Kanadě, ale i USA a Rusku. V roce 2013 tři chovatelsky významné regiony (EU, Kanada a USA) snížily meziročně produkci hovězího masa včetně telecího o 3,1 %, resp. 2,7 %, resp. 0,8 %, což v hmotnostním vyjádření představovalo celkový pokles o 359 tis. t. Kanada a USA omezovaly výrobu v důsledku nepříznivého vývoje počasí (sucha), kdy neměli dostatek objemného krmiva pro skot.

Světová spotřeba hovězího masa včetně telecího se v roce 2013 podle předběžných údajů meziročně zvýšila o 1,3 %, tj. o 735 tis. t. Souviselo to se zlepšující se hospodářskou situací v některých zemích a rostoucí koupěschopností obyvatelstva. Nejvýraznější meziroční nárůst spotřeby byl zaznamenán zejména v Argentíně (o 8,4 %) a Číně (o 6,5 %), dále v Pákistánu, Indii a Mexiku (shodně o více než 2 %), ale i Brazílii (o 0,5 %). Naopak k omezení spotřeby došlo v zemích, kde je celková konzumace masa celkem poměrně vysoká a spotřebitelé, kteří začínají měnit své stravovací zvyklosti stále více se přiklání k bílým masům. Jednalo se zejména o Kanadu (-2,2 %), EU (-2,0 %), Japonsko (-1,8 %) a USA (-1,0 %). Nejvyšší spotřebu hovězího masa na obyvatele si udržuje tradičně Uruguay a Argentina, zatímco nejnižší i přes dynamický růst produkce je z náboženských důvodů v Indii (1,5 kg/obyv./rok). Rovněž Čína vykazuje poměrně nízkou spotřebu (4,5 kg/obyv./rok), neboť i tato země je orientována především na vepřové a drůbeží maso.

Stavy skotu ve světě se v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 zvýšily jen velmi mírně o 0,8 %, tj. o 7,8 mil. ks na 1 028 mil. ks. K jejich růstu došlo z chovatelsky nejvýznamnějších zemí především v Argentíně o 3,0 % (+1,5 mil. ks), Brazílii o 2,9 % (+ 5,7 mil. ks), Austrálii o 1,7 % (+0,5 mil. ks) a Indii o 1,1 % (+3,4 mil. ks). Naopak meziroční úbytek byl zaznamenán z ostatních zemí, zejména v Mexiku o 7,8 % (-1,6 mil. ks) a Spojených státech o 1,6 % (-1,5 mil. ks). Stagnace stavů byla evidována v EU a Číně.

Indie jako největší chovatel skotu ve světě (kam se započítávají také bývolí) chovy stále rozšiřuje. V roce 2013 opět došlo k nárůstu stavů meziročně o 3,4 mil. ks na 327 mil. ks, což představovalo podíl z celkové světové populace skotu téměř 32 %. Rovněž Brazílie, která se řadí v počtu chovaných zvířat ve světě na druhé místo za Indii rozšiřovala v posledních letech stavy skotu. Od roku 2008 do roku 2012 došlo k nárůstu stavů v zemi o 12,6 % (22,1 mil. ks), meziročně pak byl zaznamenáno jejich zvýšení o 3,5 %. Třetí zemí s největším počtem chovaného skotu na světě patří Čína. Zde se však v posledních pěti letech docházelo k mírnému úbytku skotu a to o 1,5 %. Tyto tři země se v roce 2013 na celkové světové populaci skotu podílely více než 61 %.

Stavy skotu ve světě v tis. ks

Země	2010	2011	2012	2013*	2014**	2014/2013 v %
Indie ¹⁾	316 400	320 800	323 700	327 100	329 700	100,8
Brazílie	185 159	190 925	197 550	203 273	207 960	102,3
Čína	105 430	104 814	104 346	104 205	104 188	100,0
USA	93 881	92 682	90 769	89 300	87 730	98,2
EU 27	89 829	87 836	87 051	87 106	88 000	101,0
Argentina	49 057	48 156	49 597	51 095	51 745	101,3
Kolumbie	30 845	30 971	30 910	30 576	30 150	98,6
Austrálie	27 906	27 550	28 506	29 000	28 250	97,4
Rusko	20 677	19 970	20 134	19 961	19 514	97,8
Mexiko	22 192	21 456	20 090	18 521	17 760	95,9
Kanada	12 670	12 155	12 245	12 305	12 215	99,3
Ostatní země	57 478	56 116	55 717	55 974	56 308	100,6
Celkem	1 011 524	1 013 431	1 020 615	1 028 416	1 033 520	100,5

Pramen: USDA-FAS, April 2014

Pozn.:* předběžně, ** odhad, údaje pouze za sledované země, ¹⁾ Indie stavy včetně buvolů

Očekávaný vývoj v roce 2014

Světový trh v odvětví hovězího a telecího masa bude v roce 2014 patrně stále ještě ovlivněn suchem a nepříznivými povětrnostními podmínkami z předchozího roku, které budou i nadále omezovat hlavní producenty. Ruské restriktce vůči EU a USA ovlivnily ve třetím a čtvrtém čtvrtletí roku 2014 světový obchod s hovězím masem. Očekávané zlepšení efektivity výroby v Mexiku a Indii zvýší ziskovost produkce v těchto zemích. Nárůst globální poptávky zejména ze strany Číny, ale také některých minoritních trhů bude stimulovat navýšení porážek jatečného skotu v Brazílii, Indii a Bělorusku a zvýší nabídku těchto zemí na globálním trhu. Vývoj směnných kurzů bude ovlivňovat obchod Kanady. Vládní zásahy v Argentině budou i nadále blokovat export.

V roce 2014 je globální produkce hovězí a telecího masa USDA-FAS odhadována na 58,9 mil. t, což představuje meziroční zvýšení 0,4 %, tj. o 0,24 mil. t. Její navýšení v případě Brazílie, Indie a několika dalších zemí vyrovnávají očekávaný pokles produkce v USA a Austrálii.

Produkce hovězího a telecího masa ve světě a vybraných zemích (v tis. t)

Země	2010	2011	2012	2013 předb.	2014 odhad	2014/2013 v %
USA	12 046	11 983	11 849	11 757	11 230	-4,5
Brazílie	9 115	9 030	9 307	9 675	9 920	2,5
EU-27	8 101	8 114	7 708	7 470	7 580	1,5
Čína	5 600	5 550	5 540	5 637	5 760	2,2
Indie ¹⁾	2 842	3 244	3 450	3 850	4 000	3,9
Argentina	2 620	2 530	2 620	2 850	2 900	1,8
Austrálie	2 129	2 129	2 152	2 359	2 240	-5,0
Mexiko	1 745	1 804	1 821	1 808	1 820	0,7
Pákistán	1 485	1 536	1 587	1 630	1 675	2,8
Rusko	1 435	1 360	1 380	1 370	1 380	0,7
Kanada	1 276	1 140	1 064	1 035	1 025	-1,0
ostatní	9 182	9 002	9 145	9 179	9 326	1,6
Celkem	57 576	57 422	57 623	58 620	58 856	0,4

Pramen: USDA-FAS, April 2014, oficiální statistiky a výsledky vědeckého výzkumu

Pozn.: Údaje za svět pouze sledované země, 1) Indie - produkce buvolího masa

Světová spotřeba v roce 2014 poroste o necelé 1 % na 57,2 mil.t a to především díky Číně, EU a Japonsku. Čínská ekonomika se poměrně živě rozvíjí a s ní stoupá také koupěschopnost obyvatelstva. V roce 2014 se počítá se zvýšením spotřeby hovězího masa v zemích o 5 %, tj. o 0,3 mil. t na 66,3 mil. t. Také Japonsko v meziročním srovnání mírně navýší konzumaci a to o 4,3 % na 1,3 mil. t.

Spotřeba hovězího a telecího masa ve světě a vybraných zemích (v tis. t)

Země	2010	2011	2012	2013 předb.	2014 odhad	2014/2013 v %
USA	12 038	11 646	11 739	11 617	11 172	-3,8
Brazílie	7 592	7 730	7 845	7 885	7 925	0,5
EU-27	8 202	8 034	7 760	7 602	7 720	1,6
Čína	5 589	5 524	5 597	5 959	6 263	5,1
Argentina	2 346	2 320	2 458	2 664	2 700	1,4
Rusko	2 488	2 346	2 406	2 389	2 388	0,0
Indie	1 925	1 976	2 039	2 085	2 125	1,9
Mexiko	1 938	1 921	1 836	1 874	1 875	0,1
Pákistán	1 451	1 503	1 538	1 581	1 626	2,8
Japonsko	1 225	1 237	1 255	1 232	1 285	4,3
Kanada	1 003	995	1 023	1 001	970	-3,1
ostatní	10 630	10 486	10 594	10 936	11 191	2,3
Celkem	56 427	55 718	56 090	56 825	57 240	0,7

Pramen: USDA-FAS, April 2014, oficiální statistiky a výsledky vědeckého výzkumu

Pozn.: Údaje za svět pouze sledované země

Trh hovězího masa v EU

Podle údajů Evropské komise byl rok 2013 v EU v odvětví chovu skotu charakterizován stabilizací stavů, mírným omezením produkce hovězího a telecího masa. V důsledku trvajících vysokých cen došlo v mnoha evropských regionech ke snížení poptávky a poklesu spotřeby.

V roce 2013 byl v EU vývoj trhu s hovězím a telecím masem ovlivněn především příznivým vývojem cen na světovém trhu, které se již druhým rokem po sobě udržely na poměrně vysoké úrovni. Na druhé straně však zhoršily pozici EU na globálním trhu v zahraničním obchodě, což se odrazilo omezením exportu, zvýšením importu a následně zhoršením obchodní bilance.

Stavy skotu celkem v EU se po dobu téměř deseti let pravidelně meziročně snižovaly. V roce 2013 se však ve srovnání s rokem 2012 jejich pokles zastavil a stavy velmi mírně oživily. Podle Eurostatu bylo k prosinci roku 2013 v EU 28 chováno celkem 87,5 mil. ks skotu, což představovalo meziroční přírůstek 0,2 % (tj. o 0,22 mil. ks). Tento vývoj byl důsledkem především zvyšování stavů v kategorii mladých zvířat (+2,4 %), ale i základního stáda dojené populace skotu.

K meziročnímu zvýšení stavů skotu v roce 2013 došlo celkem v 11 členských zemích, z toho nejvýrazněji stouply počty chovaných zvířat v Bulharsku (o 10,9 %), Estonsku (o 6,4 %), Nizozemsku (o 2,6 %), Rumunsku (o 2,3 %), Maďarsku (o 1,6 %), Německu (o 1,4 %) a Polsku (o 1,4 %). Stagnace byla evidována v osmi členských státech a to např. ve Velké Británii, Rakousku, Belgii a Itálii, naopak k dalšímu snižování počtu chovaného skotu došlo celkem v devíti regionech, a to především v Chorvatsku (-8,6 %), Španělsku (-2,1 %), Dánsku (-1,15%) a Francii (-1,8 %).

V roce 2013 se stavy krav celkem v EU 28 meziročně mírně zvýšily o 0,5 % (o 0,18 mil. ks) na 35,4 mil. ks. Nejvýraznější růst byl evidován v Bulharsku, kde došlo meziročně ke zvýšení o téměř 11 % (tj. o 35 tis. ks), naopak výrazný úbytek stavů krav byl hlášen v Chorvatsku a to o 8, % (16 tis. ks). Zatímco počty krav mléčných plemen se vlivem příznivé ceny mléka v meziročním srovnání zvýšily o 1,4 % o 0,3 mil. ks na 23,5 mil. ks a to téměř ve všech členských zemích kromě Chorvatska, v chovu krav BTPM došlo proti roku 2012 k úbytku základního stáda o 1,2 % (tj. 140 tis. ks) na 11,9 mil. ks. K omezení stavů krav BTPM došlo zejména v některých v chovatelsky významných zemích Unie. Jejich nejvýraznější redukce byla v roce 2013 zaznamenána v Nizozemsku, Itálii, Rakousku, Irsku a Velké Británii, celkem snížení u těchto pěti chovatelů dosáhlo 126 tis. ks. Nárůst stavů masných krav byl naproti tomu evidován především v nových členských zemích a to nejvýrazněji v Bulharsku (44,5 %), Litvě (38,9 %), Estonsku (28,6 %), Polsku (16,5 %) a Maďarsku (15,7 %).

Největší stáda krav BTPM byla v roce 2013 chována tradičně ve Francii, Španělsku a Irsku. Tyto tři země se podílely v roce 2013 na celkovém počtu chovaných krav BTPM více než 58 %. V rámci nových členských zemí chovala v roce 2013 největší stádo ČR, následovalo Polsko se 143 tis. ks. Polští chovatelé však v posledních letech počty krav BTPM poměrně rychle zvyšovaly. Za období 2010 až 2013 došlo v zemi k nárůstu počtu masných krav o 34 %, tj. o 36 tis. ks.

Produkce hovězího masa včetně telecího v EU 28 v roce 2013 podle údajů Evropské komise meziročně klesla o 4,5 % na 7,5 mil. t, tj. o 0,35 mil. t. K jejímu snížení došlo ve všech kategoriích skotu, z toho nejvýrazněji u jatečných telat (-6,9 %), jatečných krav (-6,8 %) a jatečných jalovic (-5,1 %), zatímco u jatečných mladých býků a mladého skotu nebyl úbytek tak výrazný (-3,5 %, resp. -0,8 %). Počty poraženého jatečného skotu klesly v EU 28 meziročně o 4,3 % a jejich úbytek byl evidován, obdobně jako u produkce, zejména u jatečných krav (-6,1 %), telat (-6,3 %) a jalovic (-5,5 %), zatímco počet poražených jatečných býků klesl mírněji (-1,4 %).

V jednotlivých regionech EU 28 byl podle předběžných údajů vývoj produkce rozdílný. Většina členských zemí (tj. celkem 18) vykazovala v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 pokles produkce a ve 20 regionech, kde byl evidován pokles porážených jatečných zvířat. Redukce výroby byla zaznamenána v rámci produkčně významných zemí především v Itálii (-4,9 %), Polsku (-1,9 %), Francii (-6,2 %), Belgii (-4,7 %), Velké Británii (-4,0 %), Německu (-2,4 %) a Španělsku (-3,4 %). Ke stagnaci došlo v Dánsku a Nizozemsku. Nejvýrazněji, tj. nad 10 %, poklesly v meziročním srovnání porážky skotu v Řecku, Itálii a Portugalsku, nárůst naproti tomu zaznamenalo Irsko (7,1 %). Naopak nárůst výroby byl v meziročním srovnání evidován v Bulharsku (o 6,6 %), Irsku (o 6,6 %), Rakousku (o 2,8 %) a Rumunsku (o 1,6 %).

Spotřeba hovězího masa včetně telecího v EU 28 se v roce 2013 podle odhadu proti roku 2012 snížila o 3,1 % ve prospěch růstu spotřeby jeho substituentů, ke kterým se řadí vepřové a drůbeží maso. V průměru EU došlo k jejímu oslabení z 15,1 kg/obyv./rok v roce 2012 na 14,7 kg (tj. -2,6%) v roce 2013. Jedním z důvodů jejího poklesu byla již druhým rokem poměrně vysoká úroveň ceny hovězího masa.

Míra soběstačnosti v hovězím masu v EU 28 v roce 2013 meziročně klesla na odhadovaných 99,5 % (v roce 2012 byla 101,2 %).

Odhadovaný vývoj v roce 2014

V roce 2014 bude vývoj na trhu s hovězím masem v EU ovlivněn jednak vývojem celkových stavů krav, poptávkou na vnitřním trhu, úrovní cen jatečného skotu ve světě, ale zejména zahraničním obchodem se třetími zeměmi. Obchodní omezení ze strany Ruska zavedené od srpna t.r. patrně ovlivní Unijní obchod s hovězím masem do třetích zemí, neboť tato země představuje pro EU významného obchodního partnera. EU bude nucena svůj obchod zaměřovat do jiných destinací, což vzhledem k nižší cenové konkurenceschopnosti nebude snadné.

Stavy skotu celkem v EU se podle údajů z prosince 2013 stabilizovaly, u mladého skotu byl evidován dokonce mírný vzestup. Podle prognóz lze očekávat, že produkce hovězího masa včetně telecího opět mírně poroste. Projeví se to výrazněji zřejmě až počátkem roku 2015. Viditelný je již nyní mírný vzestup základního stáda krav. Předně se očekává vzestup stavů dojných plemen krav v důsledku ukončení kvótového systému na mléko (březen 2015) a rovněž v roce 2013 prémie pro skot v některých zemích jako je např. Francie.

Předpokládá se, že v roce 2014 se roční produkce hovězího masa včetně telecího v EU proti roku 2013 zvýší o 0,7 %, a v roce 2015 opět meziročně mírně vzroste o 1,0 %. Počítá se totiž s tím, že rozšiřování základního stáda dojnic bude pokračovat také v dalších zemích.

S tím jak dochází k hospodářskému oživení, se odhaduje v roce 2014 a následně také v roce 2015, zvýšení produkce hovězího masa a mírně by mohla růst také jeho spotřeba. Ale zároveň je patrné, že dochází ke změně návyků ve spotřebě obyvatelstva již v několika členských zemích. Tak např. v Nizozemsku, Francii a také v Německu se mezitím stalo významným zbožím na trhu mleté maso a poptávka po něm stále více roste.

Ceny jatečného skotu se v I. polovině roku 2014 meziročně snížily ve všech jeho kategoriích. V případě jatečných býků R3 došlo k jejich poklesu o 3,9 %, u jatečných krav O3 bylo toto snížení daleko výraznější a to 9,1 %. Nejvýrazněji se klesly za první pololetí 2014 meziročně ceny býků v Irsku (o 58,5 EUR/100 kg j. hm.) a dále v Německu a Nizozemsku, zatímco ve Španělsku byla evidována jejich stagnace. U jatečných krav došlo k výraznému meziročnímu propadu CZV rovněž v Irsku (o 57,8 EUR/100 kg j. hm.) a dále v Německu, Dánsku a Nizozemsku.

Pro druhou polovinu roku 2014 se podle expertů EK očekává mírný pokles CZV jatečných býků R3 cca o 0,4 %, z toho nejvýrazněji v Itálii a Nizozemsku (o 2,5, resp. 1,2 %). Ke stagnaci dojde v Irsku a Francii, zatímco růst předpokládají zejména v Polsku (o 12,7 %), Portugalsku (o 3,9 %) a Španělsku (o 3,4 %). Průměrná CZV jatečných býků R3 v EU za rok 2014 však nepřevyší úroveň ceny dosažené v roce 2013. V jednotlivých členských zemích však může být její vývoj odlišný.

Je však možné, že díky omezení vývozu hovězího masa na pro EU významné trhy Ruska, cena hovězího masa v Unii do konce roku oslabí ještě výrazněji, než uváděly prognózy v dubna t.r. a to přesto, že na světovém trhu se očekává jejich růst. Ceny hovězího masa v EU jsou ve srovnání s cenami světových konkurentů jako je např. Brazílie, Austrálie nebo USA výrazně vyšší, což zhoršuje pronikání vývozců na trhy třetích zemí.

CZV jatečných býků a krav ve vybraných zemích EU v I. pololetí 2013 a 2014 v EUR/100 kg j. hm.

Země	Jateční býci R3			Jatečné krávy O3		
	I. pol. 2013	I. pol. 2014	2014/2013 v %	I. pol. 2013	I. pol. 2014	2014/2013 v %
Německo	395,3	372,1	-5,9	331,5	290,4	-12,4
Dánsko	405,2	397,0	-2,0	337,3	295,5	-12,4
Španělsko	384,9	385,4	0,1	248,1	235,1	-5,2
Francie	388,3	382,0	-1,6	366,2	340,2	-7,1
Irsko	411,1	352,6	-14,2	344,3	286,5	-16,8
Itálie	400,7	394,5	-1,6	303,0	275,2	-9,2
Nizozemsko	357,9	339,6	-5,1	312,2	278,2	-10,9
Polsko	318,7	306,5	-3,8	280,0	256,4	-8,4
EU-27	387,7	372,7	-3,9	322,0	292,5	-9,1

Pramen: AMI, Vieh und Fleisch, Nr. 32/2014

